...оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй ...овно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган.

№ 16 (6216), январиин 22 понедельник 1951 он.

Сэн 20 мүнгэн.

Агууехэ Ленин хэтымнай зам заагаад,
Аянгын дундуур алтан наран бадараа.
Ажал габьяада бултыемнай юрөөгөөд,
Арадтаа үнэн ябахаар Сталин һургаа.

...а, Кремль.

...үхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

...ҮНДЭТЭ ИОСИФ ВИССАРИОНОВИЧ!

...большевигүүдэй агууехэ партиин үндэһэ һуури табигша, Совет... ...рнние байгуулагша, бүхы дэлхэйн ажалшадай гениальна вождь ...гша Владимир Ильич Ленинэй нүгшэһэн үдэрһөө хойшо үнгэр... ...7 жэлэй ойдо зорюулагдаһан шанадал-дурасхаалай заседанида ...һан бидэнэр, Бурят-Монголой АССР-эй партийна ба общест... ...организацинуудай түлөөлэгшэд болбол Ленинэй үнэн хани ба ...ик, тэрэнэй хэрэгые агууехэ үргэлжэлүүлэгшэ Танда манай ...большевистскэ амар мэндые үнэн зүрхэнһөө хүргэнэбди!

...нинэй нүгшэһэнһөө хойшо үнгэрһэн 27 жэл соо советскэ арад ...истическэ партиин хүтэлбэри доро, нүхэр Сталин, Танай уда... ...ар ябажа, ленинизмын агууехэ идеянүүдые бодото дээрэнь ...ын түлөө хэлбэришэгүйгөөр тэмсэжэ, манай оронние аграр... ...нги оронһоо хүсэн түгэлдэр индустриально-колхозно социа... ...скэ держава болгоо, социализм байгуулаа, социализмын ...туйлалтануудые немецкэ ба японско империалистнуудһаа ...ар аршалан хамгаалаа, фашистска богоолшолгын аюулһаа ...н ба бүхы дэлхэйн арадуудые абараа, Советскэ Социалисти... Республиканууудай Союзые бүхэжүүлээ, үргэдхөө. дайнай хой... ...хи табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргээ, урагшаа, ...изм тээшэ этигэлтэйгээр дабшажа ябана.

...нинэй нүгшэһэн үдэрһөө хойшо үнгэрһэн 27-дохи жэлэй ойе ...скэ арад оронойнгоо политическэ, ажахын ба культурна ажа... ...ай бүхы һалбаринуудта шэнэ илалтануудые туйлаһан оршон ...да, байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха сталинска агууехэ прог... ...и, коммунизмын асари схэ барилгануудай бэелүүлэгдэжэ бай... ...шон байдалда тэмдэглэжэ байна. Ороной арадай ажахые ...гөөр дэбжүүлһэнэй үндэһэ һуури дээрэ советскэ арадай мате... ...тэнюун байдал ба культурна хэмжээн хэлбэришэгүйгөөр ...о, ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгын хүсэтэ ...бологшо советскэ литература, искусство ба наука амжалта... ...р хүгжэнэ.

...большевистскэ партиин хүтэлбэри доро, Иосиф Виссарионович, ...эгын анхарал оролдолгын ашаар, ленинско-сталинска нацио... ...политикые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлһэнэй үндэһэ һуури дээрэ, ...ород арадай туһаламжаар бурят-монгол арад болбол Советскэ ...арадуудай хани барисаата бүлэ соо өөрынгөө социалисти... ...ахые ба формоороо национальна, улхаараа социалистическэ ...ые амжалтатайгаар хүгжөөжэ байна.

...спубликын ажалшад РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Со... ...э болохоёо байгаа һунгалтануудта туйлай ехэ политическэ ба ...дэбжэлтэтэйгээр бэлдэжэ байна. Бурят-Монголой АССР-эй ...Соведэй депутадта баллотировалагдаха зүбшөөлөө Танай, ... Иосиф Виссарионович, үгэһэн тухай мэдээсэлые республи... ...алшад бүгэдэниитын баяраар ба үнэн зүрхэнэй баясхалангаар ...Бурят-Монголой ажабайдалда болоһон энэ баярта событида ...болгон хүдэлмэришэд, колхозниггууд ба интеллигенци респуб... ...аа ажахые ба культурые саашадань дэбжүүлхэ талаар шэнэ ...стическэ уялгануудые абана. Бурят-Монголой һунгагшад ...өө байгаа һунгалтануудта Танай түлөө, хүндэтэ Иосиф Вис... ...ович, манай Эхэ ороной үнэн сэхэ хүбүүл басагадай түлөө, ...истнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй эбдэршэгүй сталинска ...кандидадуудай түлөө нэгэн һаналтайгаар голосовалжа, со... ...арадай улам бүри бэхижэжэ байгаа морально-политическэ нэ... ...е, большевистскэ партида, Советскэ правительствода ба со... ...арадай агууехэ вождь ба багша Танда хизааргүй үнэн сэхэ ...а дахин харуулха байна.

...иаһанаараа һанаагаа амархагүй, амжалтануудаа зүбөөр сэг... ...өөрынгөө хүдэлмэриин дутагдалнуудые зоримгойгоор элирүүлхэ ...шаа, шэнэ илалтанууд тээшэ хэлбэришэгүйгөөр дабшаха гээ... ...агууехэ Ленинэй захяа заабаринуудай нэгэн мүн. Иигэжэ Та, Сталин, бидэниие саг үргэлжэ һурганат.

...нин — Сталинай партиие тойрон нигтаар жагсаһан Бурят... ...ой ажалшад эдэ сэсэн мэргэн заабаринуудые хүтэлбэри бол... ...хы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө, демократиин ба со... ...ын түлөө тэмсэлэй агууехэ туг баригша манай алдарта Эхэ ...хүсэ шадалые үшөө ехээр бэхижүүлхын тулада бүхы хүсэеэ ...шалабаряа гаргаха гэжэ Таниие, хүндэтэ Иосиф Висса... ...ич, найдуулнабди.

...най дайшалхы, илагдашагүй туг — ЛЕНИНИЗМ мандаха ...й!

...мунизмын түлөө тэмсэлдэ советскэ арадые зоригжуулаг... ...мхидхэгшэ Ленин — Сталинай парти мандаха болтогой!

...нинэй мүнхэ хэрэгые үнэн сэхээр үргэлжэлүүлэгшэ, большеви... ...партиин ба советскэ арадай агууехэ вождь ба багша нүхэр ...ИНДА алдар соло!

...И. Ленинэй нүгшэһэнһөө хойшо 27 жэлэй ...до зорюулагдаһан шанадал-дурасхаалай заседанинууд болобо

...имир Ильич ЛЕНИНЭЙ ...нһөө хойшо 27 жэлэй ойдо ...агдан, республиканска ба ...ой партийна, советскэ, ...зна, комсомольско болон ...ын организацинуудай тү... ...эдэй шанадал-дурасхаа... ...седани үсэгэлдэр, январиин ...үдэшын 8 часта, Бурят... ...ой Гүрэнэй Ленинэй орден... ...о ба балетэй театр соо

...аниин хүндэтэ президиум... ...П(б)-гэй ЦК-гэй Политбюро ... Сталин түрүүтэйгээр угаа ...эжэлтэтэйгээр һунгагдаба.

«27 жэлдэ Ленингүйгөөр, нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро, ленинскэ замаар» гэһэн элидхэл ВКП(б)-гэй областной комитедэй секретарь нүхэр Н. М. Рогов тус заседани дээрэ хэбэ.

Заседанида хабаадагшад арадуудай агууехэ вождь ба багша Иосиф Виссарионович Сталинда эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэг нэрьемэ альгаташалган доро, нэгэн дуугаар баталан абаа.

Һүүлээрнь городой театрнуудай артистнууд ехэ концерт харуулһан байна.

* * *

...Селенгинскэ, январиин ...эшэ В. И. Ленинэй дурас... ...зорюулагдаһан аймагай ...ажалшадай суглаан ун... ...эбэ. Эндэ «27 жэл соо ...гүйгөөр, ленинскэ замаар, нү... ...линай хүтэлбэри доро» гэ... ...эхэл ВКП(б)-гэй айкомой ...рь нүхэр Жеребко хэлэһэн

Аймагай колхозуудта, МТС-үүдтэ, эмхи зургаануудта, организацинуудта,—хаа хаанагүй В. И. Ленинэй нүгшэһэнһөө хойшо 27 жэл болоһоной ойе тэмдэглэнэ.

Галуута-Нуурай шахтада, түмэрзамай станцида, Селендумын МРЗ-дэ ба бусад газарнуудта В. И. Ленинэй дурасхаалда зорюулагдаһан суглаанууд үнгэргэгдөө.

«В. И. Ленин ба И. В. Сталин» гэжэ картина. РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша, Сталинска шангай лауреат уранзурааша И. Васильевай зураг.

ТАСС-эй фотохронико.

Ленинэй мавзолейн дэргэдэ

Түүхэтэ Улаан талмай дээрэ, Московско Кремлиин эргэ урда сагай ханануудай дэргэдэ, бамбагар зузаан саһатай хасууринуудай дунда советскэ арадай ба бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй нангин шухаг зүйл—Ленинэй гранитна мавзолей оршоно.

Владимир Ильич Ленинэй нүгшэһэнһөө хойшо 27 жэлэй ойн урда үдэр Улаан талмай дээрэ хүн зон илангаяа олон байгаа. Хүн түрэлтэнэй агууехэ генидэ, большевистскэ парти ба советскэ гүрэнэй үндэһэ һуури табигшада һүгэдэхын тулада столицын предприятинуудай олон мянган эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэд, багшанар, эрдэмтэд, искусствонуудай мастернууд, Советскэ Армиин солдадууд ба офицернүүд, студентнэр, һургуулинууд болон ремесленнэ училищинуудай һурагшад эндэ, мавзолейдэ ерээ. Агууехэ могила тээшэ ошожо ябаа туйлай олон хүнүүдэй дунда манай агууехэ Эхэ ороной заха хизаар бүхэнһөө ерэһэн олон тоото хүнүүдые хаража болохо байгаа.

Мавзолейн нээгдэхэһээ холо урид, хүлеэн зогсожо байгшадай дунда поли хамгаалгын ой модоной «Турксиб» гэжэ полосагай таригалгаша Николай Иванович Калачев, Ленинградска фабрикын хүдэлмэрилэгшэ Наталья Васильевна Рыжкова, Иркутска областиин Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой зүгышэн Михайл Георгиевич Беляев ба бусад олон хүнүүд москвагайхидтай зэргэлэн зогсонод. Инаг Ильичын образые хараха гэһэн, үни удаанайнгаа хүсэлые бэелүүлхэ гэһэн нэгэн хүсэл бодол хүн бүхэнэй сэдьхэлые эзэлнэ.

...Кремлиин Спасска башниин курантнууд 3 час сохибо. Хүнүүд сэдьхэл зүрхөө тон ехээр хүдэлгэн, мавзолейн бсгоһо алхажа, үргэн гранитна гэшхүүрээр аалиханаар траурна зал тээшэ ошонод. Тус зал дотор гэрэлтэй һаруул хрустальна шэлэй саана, саркофаг соо агууехэ Ленин нойрсон хэбтэнэ. Үхэлгүй мүнхэ Ильичын мүнхэ нойрые һэреэхээ айһан шэнгеэр тэдэнэр аалиханаар ба удааханаар агууехэ багшынгаа хажуугаар үнгэрнэд...

Советскэ хүнүүд мавзолейһээ гарахадаа Улаан талмай дээрэ зогсон, Ленинэй соратник ба тэрээнэй хэрэгые үргэлжэлүүлэгшэ агууехэ Сталинай ажаһуудаг ба ажаллажа байдаг Кремль тээшэ шэртэн харана.

Хүн түрэлтэнэй агууехэ гени Владимир Ильич Ленинэй бэе 27 жэлэй туршада Улаан талмай дээрэ, мавзолей дотор оршоно. Эдэ жэлнүүдэй туршада 29 миллион шахуу хүн мавзолейдэ ороһон байна. Гансахан үсэгэлдэр Москвагай 15 мянга шахуу ажалшад ба ерэһэн хүнүүд мавзолейдэ ороо.

(ТАСС).

Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоздо

ЖДАНОВ (Сталинска область), январиин 20. (ТАСС). Большевистскэ партиие ба дэлхэй дээрэ түрүүшын социалистическэ гүрэниие байгуулагша Владимир Ильич Ленинэй дурасхаалда зорюулагдаһан вечер Ждановска районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой клуб соо болобо. Колхозниггууд болбол хэтэдэ мүнхэ Ленин тухай, тэрэнэй хэрэгые агууехэ үргэлжэлүүлэгшэ —инаг эсэгэ ба сэсэн мэргэн вождь нүхэр И. В. Сталин тухай үнэн сэдьхэлэйнгээ үгэнүүдые хэлэһэн байна.

Агитатор—колхозой бригадир Иван Дядюрые тойрон олон үбгэд сугларба. Эдэнэй олонхинь В. И. Ленинэй нүгшэһэн жэлдэ хүдөө ажахын артель байгуулһан юм. Энэ артель мүнөө томодхогдоод байхадаа Украина дотор эгээл баян колхозуудай нэгэн болоо. Колхоз хадаа 1500 гектар газартай, 200 шахуу гектар садтай ба виноградниггтай юм. 6 фермэнүүдтэнь 1000 гаран толгой үхэрнүүд, олон шубууд, зүгын бүлэнүүд бии. Һүүлэй жэлнүүдтэ колхозой үйлэдбэри танигдашагүйгөөр хубилаа. Гар ажал электричествээр хаа хаанагүй һэлгэгдэнэ. Үнгэрһэн жэлдэ ажахынь 2 миллион түхэриг үлүүтэй доход оруулһан байна.

—Агууехэ Ленинэй һанал бодолынь бэелүүлэгдээ,—гэжэ агитатор хөөрэнэ.—Колхозник бүхэнэй гэртэ электричество, радио, өөрын библиотекэ бии болоо. Артелиин гэшүүдэй 100 гаран үхибүүд институдууд ба техникумүүдтэ һуралсана.

В. И. Ленинэй дурасхаалда

Мухаршэбэрэй аймагай колхозуудта, эмхи зургаануудта, организацинуудта В. И. Ленинэй нүгшэһэнһөө хойшо 27 жэл болоһоной ойдо зорюулагдаһан шанадал-дурасхаалай суглаанууд үнгэргэгдэнэ.

Колхозуудта, эмхи зургаануудта В. И. Ленин тухай фотомонтажнууд, выставкэнүүд эмхидхэгдэнхэй. Мүн В. И. Ленинэй дурасхаалда зорюулһан ханын газетэнүүд гаргагдаа.

Январиин 21-эй үдэшэ аймагай культурын байшан соо В. И. Ленинэй дурасхаалда зорюулагдан, аймагай центрын ажалшадай суглаан үнгэргэгдөө. Эндэ «27 жэл соо Ленингүйгөөр, ленинскэ замаар, нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро» гэһэн элидхэл ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Стулев хэлээ.

В. И. Ленинэй Зохёолнуудай гушан табадахи том

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи Маркс—Энгельс — Ленинэй Институдаар хэблэлдэ бэлэдхэгдээд, В. И. Ленинэй Зохёолнуудай гушан табадахи том хэблэгдэжэ гараба.

Гушан табадахи томдо, — гэжэ уридшалһан үгэ соонь хэлэгдэнэ, —1912 оной февральһаа 1922 оной декабрь хүрэтэр Ленинэй бэшэһэн бэшэгүүд, телеграмманууд ба тэмдэг бэшэгүүд оруулагдаба.

Тус томой документнүүд болбол хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй шэнэ дэбжэлтын үедэ, дэлхэйн империалистическэ дайнай жэлнүүдтэ, Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциие бэлэдхэлгын ба үнгэргэлгын үедэ, Советскэ засагай оршон байлгын түрүүшын табан жэлдэ В. И. Ленинэй эрхилһэн ажал-ябуулгые тодорхойлно.

Шэнэ революционно дэбжэлтын жэлнүүдтэ хамаатай бэшэгүүд — «Правда» газетын редакцида, Я. М. Свердловтэ ба бусадта бэшэһэн бэшэгүүд хадаа «Правда» гэжэ большевистскэ нюусабэшэ газетые ба Гүрэнэй IV думын большевистскэ фракциие хүтэлбэрилхэ талаар В. И. Ленинэй хэһэн ажал-ябуулгые, национальна асуудал тушаа үгэһэн хүтэлбэрилхы заабаринуудые харуулна. «Социал-Демократ» газетын редакцида бэшэһэн бэшэгүүд соогоо В. И. Ленин болбол «Марксизм ба национальна асуудал» гэһэн И. В. Сталинай зохёолдо дээдэ сэгнэлтэ үгэнэ.

А. М. Горькидо, Г. К. Орджоникидзедэ ба бусадта бэшэһэн хэдэ хэдэн бэшэгүүд соо Пражска конференциин шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр партийна хүсэнүүдые нигтаруулан жагсааха тушаа В. И. Ленинэй эрхилһэн ажал-ябуулгань, иудушка Троцкоор эмхидхэгдэһэн антипартийна, Августовско блогто эсэргүү хэһэн Ленинэй тэмсэлынь элирүүлэгдэнэ.

Том дотор ороһон олон бэшэгүүд империалистическэ дайнда ба элитэ социал-шовинистнүүдэй, каутскианецуудай ба троцкистнуудай урбалтын политикада эсэргүү В. И. Ленинэй хэһэн тэмсэлые харуулна; партиин нюуса дайсадай — Пятаковой, Бухаринай, Зиновьевой ба тэдэнэй талабаригшадай антипартийна ажал-ябуулгые элишэлэн сохино. Эдэ бэшэгүүд хадаа Россидахи большевистскэ организацинуудай революционно хүдэлмэриие хүтэлбэрилхэ тушаа, социал-шовинизмдэ эсэргүүгээр, империалистическэ дайниие гражданска дайн болгохын түлөө тэмсэхын тулада уласхоорондын социал-демократиин зүүнэй этэгээдүүдые пролетарска интернационализмын принципүүд дээрэ нигтаруулан жагсааха тушаа В. И. Ленинэй эрхилһэн ажал-ябуулгые элирүүлэн тодорхойлно.

Дайнай, эб найрамдалай ба революциин асуудалнуудаар большевигүүдэй теориин ба тактикын тон шухала заабаринуудые харуулһан, В. И. Ленинэй Инессе Арманд гэгшэдэ бэшэһэн олон бэшэгүүд тус том дотор оробо. Эдэ бэшэгүүд дотор «эсэгэ ороноо хамгаалгын» лозунгдо большевигүүдэй хандалга тухай асуудалда тусгаар анхарал хандуулагданхай.

1918—1920 онуудай бэшэгүүд ба телеграммануул болбол ороноо хамгаалха асуудалнууд тушаа В. И. Ленинэй директивэнүүдые, Улаан Армида үгэһэн дайшалхы даабаринуудые ба советскэ тыл бэхижүүлхэ талаар заабаринуудыень элирүүлэн харуулна. В. И. Ленинэй энэ үеын переписканууд хадаа гадаадын сэрэгэй интервентнүүдһээ ороноо хамгаалха ябадалые хүтэлбэрилхэ тушаа, дотоодын контрреволюциин хүсэнүүдые бута сохихо тушаа Ленин Сталин хоёрой агууехэ хани харилсаатай байһые харуулна. Советскэ гүрэнэй хуби заяанай шиидхэгдэжэ байгаа фронтын эгээ хүндэ бэрхэтэй участогууд дээрэ байһан И. В. Сталинай бүхы эрилтэнүүдые түргөөр дүүргэжэ байхыень В. И. Ленин республикын реввоенсоведтэ үгэһэн заабаринууд соогоо эринэ.

Бүлэг бэшэгүүд соо реввоенсоведэй хүдэлмэринь хатуу шангаар шүүмжэлэгдэнэ. Эдэ бэшэгүүд дотор, мүн тэрэшэлэн фронтнуудай ба арминуудай сэрэгэй Соведүүдтэ эльгээгдэһэн телеграмманууд дотор сэрэгэй командна тушаалнуудта шурган ороһон ба Улаан Армиин амжалтануудые таһалдуулха, гадаадын интервентнүүдтэ ба сагаангвардеецүүдтэ эсэргүү советскэ арадай хэжэ байгаа тэмсэлыень бэрхэдүүлхэ гэжэ оролдоһон троцкистнуудай һэжэгтэ ябуулгануудынь элишэлэн бута сохигдоно.

1921—1922 онуудай бэшэгүүд дотор советскэ гүрэниие батадхан бэхижүүлхэ, арадай ажахые түсэблэхэ ба ороноо электрификацилха асуудалнууд ехэхэн һуури эзэлнэ. Энэ үеын документнүүдэй ехэнхи хубинь гүрэнэй аппарадай хүдэлмэриие һайжаруулха зорилгонуудта — бюрократизмтай тэмсэхэ ябадалда, кадрнуудые зүбөөр шэлэн олохо ба гүйсэдхэлые саг үргэлжэ шалгажа байха ябадалда, гүрэниие хүтэлэлгэдэ үргэн ниитэ арадые хабаадуулха хэрэгтэ зорюулагданхай. Эдэ жэлнүүдэй переписканууд хадаа эрдэмтэд ба уранзохёолшод тухай, советскэ культура, наука ба техникын хүгжэлтэ тухай В. И. Ленинэй онсо анхарал оролдолгые гаргадаг байһые харуулна. Эдэнэр гэхэдэ, ороной электрификациин түсэбые пропагандалха тухай, радио шэнжэлэн олоһоной удхашанар тухай, мүнөө сагай ород хэлэнэй словарь зохёохо тухай, библиотекэнүүд ба һургуулинуудай хүдэлмэри тухай бэшэгүүд, тэрэшэлэн баһа гражданска дайнай түүхэ ба советскэ республикын түүхэ зохёоходо шухала материалнуудые суглуулха тушаа заабаринуудтай бэшэгүүд мүн болоно.

В. И. Ленинэй Зохёолнуудта түрүүшынхеэ оруулагдаһан 175 документнүүд том дотор хэблэгдэбэ (эдэ документнүүд томой гаршагтань мүшэн тэмдэгээр — * тэмдэглэгдэнхэй); тэдэнэй 23 документнүүдынь түрүүшынхеэ тунхаглагдаба.

Гушан табадахи томдо ороһон бэшэгүүд ба телеграмманууд хронологическа гурнмаар һубаринхай; Россиһаа эльгээгдэһэниинь — хуушан стилеэр, хилын саанаһаа эльгээгдэһэниинь — шэнэ стилеэр тэмдэглэглээ. Үлэр һарыень Ленинэй өөрэйнь табиһан бэшэгүүд дотор үлэр һарань, тэдэнэй һубарингань гар бэшэлгын ёһоор табигдаба. Гар бэшэлгэдэнь үлэр һарынь үгы байһан ушарта үлэр һарань редакциин үмэнэһөө бэшэгэйнь һүүлдэ үгтэбэ.

Богонихон тэмдэглэлнүүдһээ гадна, бэшэгүүдэй текст соонь дайралдаһан псевдонимуудые, нэрэнүүдые ба обогуудые тайлбарилһан алфавитна заабари үгтөө.

В. И. Ленинэй Зохёолнуудай 4-дэхи хэблэл тус томоор дүүрэбэ.

(ТАСС).

Агуухэ Сталиндаа Бурят-Монголой ажалшад үнэн зүрханэй баясхалан хүргэнэ

Һунгагшадай патриотическа дэбжэлтэ

БМАССР-эй Верховно Советтэ һунгаха һунгуулиин № 16 Паровозо-бүтээлгын, № 12 Железнодорожно ба № 23 Машина бүтээлгын округууд соо баллотировалагдаха зүбшөөлөө арадуудай агуухэ вождь Иосиф Виссарионович Сталинай, мүн тэрэнэй үнэн соратнигууд Вячеслав Михайлович Молотов ба Георгий Максимилианович Маленковой үгэһэнтэй дашарамдуулан, Кяхтын аймагай бүхы тосхонуудта ба Кяхта городой предприятинууд, эмхи зургаанууд болон организацинуудта ажалшадай суглаанууд патриотическа үндэр дэбжэлтэтэйгээр боложо үнгэрбэ.

Кяхтын гуталай фабрикада олон хүдэлмэришэд суглараа. Фабрикын директор И. А. Игумнов БМАССР-эй Верховно Советэй депутадуудта кандидадуудаар баллотировалагдаха зүбшөөлөө нүхэд И. В. Сталин, В. М. Молотов ба Г. М. Маленковой үгэһэн тухай мэдээсэһэнэй һүүлдэ иигэжэ хэлэбэ:

—Энэ хадаа манай гайхамшагта ехэ баяр зол гээшэ. Энээгээр манай Бурят-Монголой ажалшадта тон ехэ этигэл найдабари үзүүлэгдэбэ. Энэ түүхэтэ үдэрые манай республикын ажалшад хизаарлашагүй ехэ баяртайгаар, ажалай шэнэ дэбжэлтэтэйгээр угтаба. Бидэнэр эпэ золто үдэрэй хүндэлэлдэ социалистическа мүрысөөнэй долгиие улам үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, ажалай шэнэ амжалта түйлаха ёһотойбди.

Удаань мастер-стахановец нүхэр Неволин үгэ абажа:—Энэ ехэ этигэл найдабариинь ажалай шэнэ илалтаар харюулха ёһотойбди. Би өөрөө үдэрэйнгөө нормые үлүүлэн дүүргэдэгби, мүнөө 1952 оной түсэбөөр ажаллажа байнаб. Тиигэбэшье, энэ баярта үдэрэй хүндэлэлдэ үдэрэйнгөө даабарие 250 процент хүрэтэр дүүргэхэ гэһэн шэнэ уялга абанаб. Гадна, бүхы фабрикаараа 2 һарынгаа хүдэлмэриин программые 15 хоногоор урилшалан дүүргэхэ гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялга абаябди гэжэ дурадханаб.

Нүхэр Неволиной дурадхалые цехые даагша, фабрикын парторганизациин секретарь, Кяхтын аймсоведэй депутат Агния Степановна Трубчанинова болон бусад олон хүдэлмэришэд халуунаар дэмжэбэ.

Мүн энэ үдэр Куйбышевай нэрэмжэтэ промартелиин коллективэй суглаан болоо. Эгээн түрүүн промартелиин правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Столар, парторганизациин секретарь нүхэр Бейрах, мастер Прокопьева болон бусад үгэ хэлэбэ. БМАССР-эй Верховно Советэй депутадуудта баллотировалагдаха зүбшөөлөө бүгэдэарадай түрүүшын кандидат нүхэр Сталинай ба парти, правительствын гайхамшагта ажал-ябуулагшад нүхэд В. М. Молотов ба Г. М. Маленковой үгэһэнтэй дашарамдуулан, түс промартелиин коллектив 2 һарынгаа программые болзорһоонь урид дүүргэхэ уялга абаа.

Тэрэщэлэн Усть-Кяхтын сельсоведэй Калининай нэрэмжэтэ колхозой клуб соо 150-аад колхознигууд сугларжа, баясхаланта мэлээсэлые гүнзэгы баяртайгаар шагнаба. Суглаан дээрэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Лазарев, колхозница Стрекаловская болон бусад олон хүнүүд үгэ хэлээ. Тус колхозойхид энэ баярта үдэрэй хүндэлэлдэ малайнгаа үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ, хабарай тарилгада бэлэдхэлые февралиин 18 болотор бүрин гүгэс дүүргэхэ уялга абаа.

БМАССР-эй Верховно Советэй депутадуудта кандидадуудаар баллотировалагдаха зүбшөөлөө нүхэр И. В. Сталинай, нүхэд В. М. Молотов ба Г. М. Маленковой үгэһэнтэй дашарамдуулан Кяхтын ажалшадай митинг январиин 19-дэ болобо. Энээндэ 500 гаран хүн хабаадалсаа. Митинг дээрэ аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Большаков, студент Кривогорницын, ВЛКСМ-эй айкомой хүдэлмэрилэгшэ Степаненко болон бусад хүнүүд үгэ хэлээ. Митингдэ хабаадагшад нүхэд И. В. Сталин, В. М. Молотов ба Г. М. Маленковто, мүн тэрэшэлэн һунгуулиин №№ 16, 12, 23 округуудай һунгагшадта амаршалгын телеграммануудые эльгээгээ.

С. Коновалов.

Стахановска ажалаараа харюулхабди

Улан-Удын Железнодорожно районой һунгуулиин № 16 Паровозо-бүтээлгын округһоо социалистическэ Бурят-Монголой республикын Верховно Советэй депутадта баллотировалагдаха зүбшөөлөө үгэһэн телеграмма агуухэ вождь Иосиф Виссарионович Сталинһаа абаһантай дашарамдуулан, механизированнэ шэлэй заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшадай баярай митинг тэндэ байлсагшадай угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэргэгдэбэ.

Заводой машинно-ванна цехын улаан булангай уужам һаруул зал һайндэрэйхеэр шэмэгдэнхэй байба. «Агуухэ Сталинда алдар соло!», «Бүгэдэарадай кандидат — нүхэр Сталин мандаха болтогой!» гэһэн ба бусад лозунгнууд толорно. Митингдэ хэдэн зуугаад хүн хабаадаа.

Баярай митингые профсоюзай заводской комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Владимир Михайлович Попков дүлэтэмэ баярай үгэнүүдые хэлэн, удаан саг соо замхашагүй альгаташалга доро нээбэ.

Нэн түрүүндэ үгэ абаһан парторганизациин секретарь нүхэр Н. И. Мирончев иигэжэ хэлэбэ:

—Хүндэтэ нүхэдүүд! Манай Железнодорожно районой болон республикын бүхы ажалшад инаг түрэл эсэгэ И. В. Сталиниие республикынгаа засагай дээдэ органдо депутадаар һунгаха эрхэтэй болоһондоо золтойбди. Агуухэ вождиингоо найдабариинь өөһэдынгөө үндэр бүтээсэтэ ажалаар харюулхабди, (Нэрьемэ альгаташалган).

Удаа тээнь генераторна станай начальник Л. М. Герасимова үгэ хэлэбэ. Республикынгаа засагай дээдэ органдо депутат болгохые манай нүхэр И. В. Сталинай зүбшөөлөө үгэһэнэйнь харюуда, бидэнэр барандаа стахановска вахтада жагсажа, шэн габьяата ажалаараа энэ ехэ найдабариинь харюулхамнай лабтай гэжэ мэдүүлбэ.

Мүн тэрэшэлэн стахановец М. И. Гармышев энэ тон ехэ ба хүндэтэй золдо хүртөөд байхадаа, эрхим шанартай продукци бүтээжэ, Эхэ орондоо үгэхэб гэжэ мэдүүлээ.

Энэ баярай митингдэ хабаадагшад бултадаа стахановска вахтада жагсажа, һунгалтануудай үдэрые ажалай толотомо амжалтануудаар угтаха гэжэ шиидэбэ.

Баярай митингдэ сугларагшад БМАССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат боложо, регистрацида абтаһан агуухэ вождьдоо, тэрэнэй соратнигууд нүхэд Молотов болон Маленковто амаршалгын телеграммануудые ехэхэн дэбжэлтэтэйгээр эльгээбэ.

Сэмбэ нэхэгшэдэй митинг

Бурят-Монголой АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Улан-Удын сэмбын фабрикын ткацка цех һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй. Обедэй забһарлалгын үедэ тэндэ фабрикын хэдэн зуугаад хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад сугларба.

Фабрикын партийна организациин секретарь нүхэр В. А. Федоренко митингые нээбэ.

Митингдэ хабаадагшадай зүгһөө будалгын цехын начальник нүхэр Г. Э. Рихтер үгэ хэлэхэ зуураа:

—Арадуудай агуухэ вождь, манай ороной бүхэдэлхэйн-түүхэтэ хамаг илалтануудые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша инаг эсэгэ Иосиф Виссарионович Сталинай түлөө голосуудаа үгэхэ золдо хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан БМАССР-эй Верховно Советтэ һунгаха һунгуулиин № 16 Паровозо-бүтээлгын округой бүхы һунгагшадта манай фабрикын хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай зүгһөө үнэн зүрхэнэй халуун амаршалга хүргэнэб, — гэжэ мэдүүлбэ. (Нэрьемэ альгаташалга).

Агуухэ Сталинай түлөө,—гэжэ нүхэр Г. Э. Рихтер үргэлжэлнэ,— голосоо үгэхэдөө бидэнэр сэсэн мэргэн большевистскэ партиин түлөө, Эхэ оронойнгоо улам саашадаа урган хүгжэхын түлөө, манай орондо коммунизмын агуухэ илалтануудай түлөө голосоо үгэнэбди.

Тэрэнэй удаа һунгагшад нүхэд И. И. Лойко, М. А. Жернов ба бусад агуухэ вождь ба багша Сталинда, мүн агуухэ Сталинай үнэн соратнигууд нүхэд В. М. Молотовто ба Г. М. Маленковто зорюулагдаһан баярай үгэнүүдые хэлэбэ.

Тус митинг түйлай ехэ политическэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэрбэ.

Сэмбын фабрикын ноолһо ээрэлгын цех. Эндэ инструктор В. В. Малофеева залуу хүдэлмэришэдые инженер Ковалевой методээр ажаллахыень һургана. Мүнөө 65 хүниие һургаад байна. Мүн нүхэр Малофеева нитканүүдые ябуудтань һабаргшалха арга дүрэдэ залуу хүдэлмэришэдые һургажа эхилэбэ. Зураг дээрэ: (баруун гарһаа) В. В. Малофеева, З. Лаврентьева, М. Бобылева ажаллажа байнад.

М. Миневэй фото.

Паровозннгуудай омогорхол

Улан-Удэ станциин паровозно депогой бэлэдхэлэй цехын (мастерынь нүхэр Б. С. Сайфутдинов, комсоргонь нүхэр Л. М. Иванов) коллективэй гэшүүд үнгэрэгшэ жэлэйнгээ программые амжалтатайгаар дүүргэһэн байгаа. Мүнөө шэнэ жэлэй эхинһээ хойшо эршэ схэтэйгээр ажаллан, РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно органуудта һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхи ехэтэйгээр оролсоод, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан байна.

Тииэд хэлэһэн үгэеэ тэдэнэр бэелүүлэн, январь һарын түрүүшын хахадай түсэбые 167 процент дүүргээ. Тиихэдэ, үдэрэйнгөө даалгабариие В. Нагайцев—200, А. Зиновьев—190, П. Дондуков—180 процент дүүргэн, мүрысөөндэ түрүү һууринуудые эзэлнэ.

Тус коллективэйхид социалистическэ Бурят-Монголойнгоо Верховно Советэй депутадта һунгуулиин № 12 Железнодорожно округ соо баллотировалагдахаар зүбшөөлөө үгэһэн телеграмма агуухэ Сталинай үнэн соратник, нугаршагүй большевик Вячеслав Михайлович Молотовһоо абаад байхадаа тон ехээр баясаба.

Тэдэнэр нүхэр Молотовой түлөө голосоо үгэхэ эрхэтэй болоһон золоороо ехээр омогорхонод. В. М. Молотовой үзүүлһэн тон хүндэтэй этигэл найдабариие харюулхын түлөө улам үндэр бүтээсэнүүдые түйлажа, халаанайнгаа даалгабариие 200 процентһээ доошо бэшээр дүүргэхэ, эрхим шанартай продукци бүтээн гаргаха гэһэн зорилго урдаа табяад, эсэшэ сусашагүйгөөр мүнөө ажаллажа байнад.

Б. Шаралдаев.

Франциин ба Великобританиин правительствонуудай нотонуудта харю[у] болгон Советскэ Правительствын эльгээһэн нотонууд

«Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай ба Французска республикын хоорондын союз ба харилсан туһалалсалга тухай» 1944 оной декабриин 10-най Договорые Франциин правительствын эбдэһэн тухай, «Гитлеровскэ Германида ба тэрэнэй Европодохи союзнигуудта эсэргүү дайндахи союз ба дайнай һүүлээрхи хани харилсаан, харилсан туһалалсалга тухай» 1942 оной майн 26-най Англо-Советскэ Договорые Великобританиин правительствын эбдэһэн тухай асуудалаар Советскэ Правительствын 1950 оной декабриин 15-най нотонуудта Франциин ба Великобританиин правительствонуудай харюу нотонуудые Франциин Посол г-н Шатеньо ба Великобританиин Хэрэгүүдтэ Сагзуурын Этигэмжэтэ г-н Николлс гэгшэд СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр А. Я. Вышинскидэ энэ оной январиин 5-да барюулһан байна.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр А. Я. Вышинский энэ оной январиин 20-до Ф[ранциин] Посол господин Шатеньо [ба Ве]ликобританиин Хэрэгүү[дтэ Сагз]уурын Этигэмжэтэ [г-н] Николлс гэгшэдтэй уулза[жа, Со]ветскэ Правительствын [харюу] нотонуудые тэдэнэртэ бар[юулба].

Франциин правительствы[н ба Ве]ликобританиин правительст[вонуудай но]тонуудай текстнүүд, тэрэш[элэн Со]ветскэ Правительствын [харюу] нотонуудай текстнүүд доро[хэб]лагдаба.

Франциин Правительствын 1951 оной январиин 5-най ното

«Франциин Посольство хадаа Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствые хүндэлдэг байһанаа гэршэлэн, тэрэнэй мэдээндэ доро дурсагдаһаниие хүргэхэ золтой байна гэбэл:

Французска Правительство болбол тэрээндэ 1950 оной декабриин 15-да Советскэ Правительствын эльгээһэн нотын удхые тон наринаар шэнжэн үзөбэ.

Французска Правительствын ябуулжа байгаа политикань, тусхайлбал Германи тушаа политикань, агрессивнэ шэнжэтэй, Франко-Советскэ Пактын текстыешье, удхыешье хараадаа абанагүй гэжэ Советскэ Правительство тус ното соогоо баталха һэдэлгэ гаргана.

Французска Правительство энэ асуудал тушаа иимэ ажаглалтануудые хүргэхые шухалада тоолоно:

1. Французска Правительствын мүнөөнэй политикые хэн тушаашье һаань гү, али ямар юумэдэшье хадань агрессивнэ гэжэ СССР-эй Правительство серьезно тоолохо гэжэ һанаха бэрхэгэй байна. Өөрынгөө мэдэлдэ байһан бүхы хэрэгсэлнүүдээр гүрэнүүдэй хоорондо эб найрамдалта харилсаануудые тогтоолгодо туһалха гэжэ эрид шууд шиидэнхэй байжа, Французска Правительство болбол дайнай ябуулгануудай дүүрэһэн дары зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнгээ ехэ хубиие албанһаань табяад, шэнэдхэн байгуулгада ба экономическа һэргээн бодхоолгодо бүхы хүсэлэлгэнүүдээ зорюулһан байха юм.

Французска Правительство хадаа зэбсэглэлые шууд хинаха ябадал эмхидхэхэ, тиин мүнөө үедэ байгшаһаа өөрсэ харилсаануудые бүхы дэлхэйн гүрэнүүдэй хоорондо байгуулха арга олгохын тула, зэбсэгүүдээ хуряалга бэлэдхэхэ зорилгоор, Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида хэгдэһэн бүхы һэдэлгэнүүдтэ, һүүлэй жэлнүүдэй турша соо,—өөрөө үүсхэлшэнь байгаагүй ушарнуудта,—һаналаа нэгэдэдэг байгаа.

Гэбэшье, Советскэ Правительствын зүбшөөрэл түйлаха арга хэзээшье олдодоггүй байһанһаа гол түлэб шалтагаалан,—зэбсэг хуряаха тушаа хэмжээ-ябуулгануудые эдэниие эхин түрүүн бэелүүлэгшэдтэ эсэргүү эрьюулэгдэн хандуулагдахагүй гэжэ найдахаар хиналтын ямар-нэгэн горьтой системэдэ тус хүсэлэлгэнүүдэй хүргэжэ шадаагүй байһаниинь гэмщэлтэй.

2. Зэбсэгүүдээ эффективнээр хинан шалгагдадаг байхаар хуряалга түйлажа шадагдахагүй байһан ушар илангаяа бэрхэтэй оршон байдал тохёолдуулаа, тиигээд дайнай дүүрэһэнэй хойто тээ Зүүн ба Баруун Европын оронуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хоорондо нилээд тэгшэбэшэ ябадал тохёолдонхой.

Илалтын һүүлээр өөһэдынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ехэ хубиие союзнигуудайнгаа табяад байхадань, СССР-эй баруун хилэнүүдһээ аяар холуур бөөгнэрүүлэгдэһэн нилээд ехэ хүсэнүүдые дайшалхы бэлэн зандань Советскэ Союзай үлөөһэн баримта бүгэдэндэ мэдээжэ. Европодо гитлеровскэ Германиин союзнигууд байһан ба мүнөө үедэ СССР-эй союзнигууд байгшадай заримууд хадаа тэдэнэй зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ 1947 оной февралиин 10-да Парижда баталагдаһан Эбэй Договорнуудаар даалгагдаһан хизаарлалтануудые огто сахидаггүйнь мүн лэ ниитэдэ мэдээжэ.

3. Ямаршье харюусалгүй Франциин даахагүй тэрэ матын ушарай таһалгаряагүй хүгжэжэ байһан ябадал хадаа этигэлсэхэгүй ба һанаа зобонги байдал дэлхэй дээрэ тохёолдуулгада ондоо юунһээшье ехээр тупа дүхэм болоно. Энэ һанаа зоболго ба этигэлсэхэгүй ябадал хадаа дэлхэйн бүмбэрсэгэй нэгэ тээ адли шэнжэтэй агрессиин хэгдэһэнһээ хойшо, коллективнэ аюулгүй байлгын гол принцип хэрэглэхын тула Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин эрхилһэн хүсэлэлгэнүүд СССР-эй ба тэрээнгэй союзна Арадай Республикануудай зүгһөө тон эрид эсэргүүсэлгэтэй дайралдаһанһаань хойшо айн сошордолгын мэдэрэлдэ һууриня үгэһэн байха юм.

4. Агрессиие дэмжэһэн баримтаһаа үндэһэлэн, Дальна Востогто эб найрамдалда ехэхэн аюулай тохёолдохоһоо үшөө урид, Французска Правительство болбол Германидахи советскэ эзэмдэлгын зоно дотор «bereitschaften» гэжэ нэрэтэй военнизированнэ частьнууд байгуулагдаад, үнэндөө полкнууд болгогдоһон ба түсхай һургуулинуудта, тайлбарилан хэлэбэл, артиллерийскэ ба танкова частьнуудта шухала сэрэгэй бэлэдхэл гаража байһанһаа шалтагаалан Европодо ба илангаяа Германи дотор аюулта байдалай тохёолдоһые тэмдэглэхэ баатай болоһон байгаа.

5. Тиимэл ушарһаа, Французска Правительство болбол эб найрамдалда дуратай бусад нацануудтай һанал нэгэтэйгээ мэдэрэн, Франциин ба Европын, тэрэшэлэн оборононь Французска Правительстваар хангагдаха ёһотой германска газарнуудай, аюулгүй байдал бэхижүүлхын тула шухала хэмжээнүүдые абаха баатай болоһон байгаа, мүн ниитэ оборонодо Баруун Германиин ямар оруулалта хэжэ болохые шэнжэлэн үзэхэ баатай болоһон байха юм.

Эдэ хүсэлэлгэнүүдтэ хабаадагша бүхы Правительствонуудай мэдүүлгэнүүдээр имагта хамгаалгын шэнжэтэй гэжэ гэршэлэгдэһэн проектнүүд, тэрэшэлэн тус проектнүүдэй шэнжэнүүд хадаа агрессивнэ проектнүүд гэжэ Советскэ Правительстваар харагдадаг байһые Французска Правительство гэмшэлтэйгээр тэмдэглэнэ. Энэ асуудалда хоёр янзын хандалганууд ба хоёр хэмжүүр гэжэ байха ёһогүй.

6. Имагта хамгаалгын шэнжэтэйбэшэ ямаршье хэлсээе Французска Правительство хэзээшье баталаагүй юм. Советскэ Правительствын ното соо хараада абтаһан Брюссельскэ договоршье, Хойто-атлантическа договоршье, Европейскэ Союзай проектнүүдшье агрессивнэ шэнжэтэй ябашье бэшэ байна. Эдэ ябуулганууд хадаа уласхоорондын хани харилсаа тогтооходо зэргээр аюулгүй байдал ба һалбаран бадаралга бэхижүүлхэ гол идеядэ харюусана.

Ниитэ оборонодо Баруун Германиин хабаадаха тушаа мүнөө шэнжэлэгдэжэ байгаа проектнүүд тиимэл удхатайгаар зохеогдонхой. Эдэ хадаа германска национальна арми байгуулхыешье, германска сэрэгэй промышленность һэргээн бодхоолгыешье хараалнагүй, харин хамгаалгын шэнжэтэй коллективнэ ёһо гуримые национальна оршон соо тогтоохо ябадал хараална. Европодо дайнай болохо ямаршье шалтагааниие үнэхөөр зайсуулга хадаа хуушанай атаа мэеэ буляалдалгые үгы хэхэ ябадалда зорюулагдаһан шанга хүсэлэлгэнүүдэй ёһоор лэ, тэрэшэлэн континентын элдэб гүрэнүүдэй хоорондо нэгэн ниитэ үзэл бодолнуудые ба интересүүдые тогтоохо зэргээр лэ бэелүүлжэ шадагдаха гэжэ Французска Правительство үнэхөөрөө этигэнхэй байна.

Агрессиин база болгон Баруун Германиие ашаглаха алиба[а] ... далда эсэргүүсэхэ гэжэ Ф[ранцу]ска Правительство шиидэ[...] найдуулга хадаа үнгэрэгш[э] декабриин 22-то Советскэ [Прави]тельствода эльгээһэн но[то соо] Французска Правительств[о] шаг дабтагдаһан байха ю[м ...] най бэелүүлжэ байгаа по[литики] хараа бодолые ямар ушар[...] оной декабриин 10-най [...] германска агрессиин гара[...] хо алибаа шэнэ боломж[...] суулха зорилготой пактда[...] шэнэ гэжэ харагдаха бай[...] условидо Французска Пр[авитель]ство ойлгоногүй.

7. Преамбулайнгаа [...] союз ба харилсан туһа[лалсалга] тухай 1944 оной декабри[ин ...] баталагдаһан пакт хадаа [...] мэл Нацануудай уг зори[лго...]тай зохилдуулан эб найра[мдал] хиха ба экономическа [...] бодхоохын тулада, Франц[...] СССР-эй хоорондо нигт[...] харилсаа хангаха зорилго[...]гаа.

Германида гү, али Евр[ополо] али дэлхэйн бүмбэрсэгэй [...] шье хубинуудта тиимэ ха[...] саа тогтоохын тула совет[...] һаа юуншье хэгдээгүй ба[...] жэ тэмдэглэхэ шухала б[...] ветскэ Правительство бо[...] манида бэелүүлэгдэхэ [...] политикын шухала пер[...] нүүд тушаа Францитай [...] хэ һанаашалгагүй байһа[...] оной февральһаа хойшо [...] Энээн тушаа Французска [Прави]тельствотай нэгэн ниитэ [...] долнуудые өөрынгөө зүгһ[өө ...] лаха гэһэн хүсэлэнгые [...] Правительствын саашанхы[...] муудынь гэршэлээгүй бай[...] тын зургаадахи статьяе [...] Европодо, Советскэ Прав[ительство] болбол дайнһаа хохидо[...] нуудые дахинаа һэргээн [...] ба һэргээн бодхоохо [...] экономическа хани харил[...] гуулха хүсэлэлгэнүүд ту[...] эсэргүү тала байһанаа [...] СССР хадаа Французска [...] харша политика бүхы да[...] рэ ябуулна; Вьетнамай [...] правительствода, Союзай [...] дэ эсэргүүсэн буу барижа[...] Хо Ши Миниие официал[...] рэн, тэрэнээ һаяшаг үшөө [...]лаа.

8. СССР-эй ба Францин [хоо]рондо һайн харилсаануу[дые ...] жэхэ ба хүгжөөхэ ябада[л ...] дохи эб найрамдалда то[...] байһан зангаараа гэжэ [...] ска Правительство [...] Французска Правительст[во ...] адли тиимэ мэдэрэлнүү[...] ветскэ Правительствын [...] хой байгаа һаань, эб на[йрамдалта ...] харилсаанай үндэһэ һу[...] рилсан хүндэлэлсэхэ ба [...] лаһаа үнэн сэхэ байха [...] лоно гэжэ Французска П[равитель]стводал адляар тоолодог [...] һаань, мүнөө зарлахаар [...] даһан гадаадын хэрэгү[үдэй мини]стрнүүдэй зүблөө [...] байһан бэрхэшээлнүүдһэ[...] арга олдохо ёһотой. [...] шанга байдалые һуларуу[...] уласхоорондын харилс[аа ...] һайжаруулха арга олгохо[...] гэнүүдгэ үнэн зүрхэнһөө [...] Французска Правительст[во ...] гөө зүгһөө бэлэн байна.

9. Иимэ шалтагаануу[д] дээрэ найруулагдаһан [...] нуудай үндэһөөр, Ф[ранцузска] Правительство болбол [...] бэрхэшээлтэ ушарнуудта [...] һэн событинуудай ябасы[н ...] харюусалгын алибаа [...] имагтал өөрһөө эрид шу[...] суулжа шадаха байна».

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи[...])

Франциин ба Великобританиин правительствонуудай нотонуудта харюу болгон Советскэ Правительствын эльгээhэн нотонууд

1951 оной январиин 20-до Франциин Правительствода Советскэ Правительствын эльгээhэн ното

...Р Союзай Гадаадын Хэрэ... Министерство Французска ...тельствын энэ оной янва... 5-най нототой дашарамдуу... ...гэжэ мэдүүлхэ хубитай ...

...Баруун Германида германска ...hэргээн байгуулха ба Ба... Союз гэдэгтэ, мүн гүрэ... хойто-атлантическа бүлэг... Баруун Германиие оруулха ... Великобританиин ба США-... правительствонуудтай хамта ...иин Правительствын ябуул... ...hан политика болбол Гер... демилитаризацилха тухай ...мска хэлсээндэ ба 1944 ...декабриин 10-най «Советскэ ...листическэ Республикануу... Союзай ба Французска Рес... ...ын хоорондын союз ба ...ан туhалалсалга тухай ...орто» зүришэнэ, тэрэнэй үн... ...ууринуудые ба удхашана... ...эдэнэ гэжэ Советскэ Прави... ...тво 1950 оной декабриин 15-... ...ото соогоо зааhан байгаа.

...иин Правительство болбол ...дурсагдаhан державануудай ...тельствонуудтай хамтадаа ...н Германидахи реваншист ...уэрэй правительствотай сэ... союз сэхэ бэлэдхэнэ, тэрэнь ...ирамдалда ехэ аюул тохёол... ...а гэжэ Советскэ Правитель... ...ното соо заагдаhан байна.

...энэ оной январиин 5-най ...тай ното соогоо Франциин ...тельство болбол, ното соо ...эhэн ёhоор, «хэн тушаашье ...н юундэшье hаа» өөрынгөө ...энэй политикын агрессивнэ ...е арсана.

...то-атлантическа союзые ...дэй ба хабаадагшадай ...нь Франци юм, энэ союз ...имагта хамгаалалгын шэн... ...юм, «ниитэ оборонодо» ...н Германиин хабаадаха ту... Франциин Правительствотай ... США-гэй ба Великобрита... Правительствонуудай зохёо... ...ва проектнүүд германска ... байгуулхыешье, германска ...промышленностиие hэр... бодхоохыешье хараалнагүй ... хэбэртэйгээр Французска ...тельство тиихэдээ мэдүүлнэ.

...иин Правительствын иигэ... ...лан хэлэhэнииинь баримта... ...а зүришэнэ.

...то-атлантическа союз хадаа ...дэй амяарлагдаhан бүлэг... ...н Франциин, Великобрита... ба США-гэй правительство... хоорондын үгэсэhэнэй ... энэ бүлэглэлдэнь антигит... ...кэ коалицида ородог байhан ...э державануудhаа гансал ...скэ Союз хабааданагүй, энэ ...ал хадаа элитэ агрессивнэ ...тэй юм гэжэ Советскэ Пра... ...ство бүри урид заагаа hэн. ...атлантическа союз болбол ...кэ Союзда ба арадай де... ...иин оронуудта эсэргүүгээр ...лэгдэнхэй гэжэ мүнөө хэн... ...юуса бэшэ болонхой. Ба... Германи тушаа мүнөө үедэ ...атлантическа союзай ябуул... байгаа хэмжээ-ябуулганууд ... энэ Союзые эмхидхэгшэ... США-гэй, Великобританиин ...анциин правительствонуудай ...кын агрессивнэ байhанай ...гэршэ мүн.

...нтэй дашарамдуулан hүү... ...нэгэ хэды баримтануул ...hануулхада үлүү болохогүй. ...ейскэ сүлөөе хамгаалхын ...байгуулагдажа байгаа нэ... ...зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ Гер... ...хабаадуулха гэhэн hаналай ...Германида ба бусад оро... ...мэдүүлэгдэhэниие министр... ...раадаа абаа» гэжэ США-... ...икобританиин ба Фран... Гадаадын Хэрэгүүдэй Ми... ...үүдэй Нью-Йоркдо хэhэн ...тухай 1950 оной сентяб... ...-дэ тунхаглагдаhан коммю... соо хэлэгдэнэ.

...амэл зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ ...ска хабаадалга тушаа поли... ...ьше, мүн сэрэгэйшье шэн... ...hайшаан дурадхалнуудаар ...бүрин нэгэдэлгэ хамтын ...зэрэ түйлагдаа...» гэжэ Га... Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй ...онорой Советэй ба Хойто-... ...ческа союзай Сэрэгэй Ко... ...й сессиин дүнгүүд тухай ...оной декабриин 13-да тунхаг... ...ан коммюнике соо хэлэгдэ...

...то-атлантическа союзай Со... 1950 оной декабриин 19-дэ ...лаhан коммюнике соо иигэ... ...эгдэнэ: «Хойто-атлантичес... ...зай Совет хадаа Европын ...оло Германиин хубитаяа ...тухай асуудалаар өөрын... ...үүдэй нэгэн hаналтай бай... ...лдэглэнэ», «Германска феде-ральна республикатай хамта энэ асуудалые шэнжэлжэ үргэлжэлүүлхыень США-гэй, Франциин ба Великобританиин правительствонуудые уряалаа».

Мүнөө үедэ энэ асуудалаар урданай гитлеровскэ генералнуудай, тусхайлхада, Роммелиин армиин штабай начальник ябаhан генерал Ганс Шпейделиин ба гитлеровскэ армиин генеральна штабай оперативна управлениин начальник ябаhан генерал Адольф Хойзингерэй хабаадалгатайгаар хэлсээнүүдэй хэгдэжэ байhаниинь мэдээтэй.

США-гэй ба Великобританиин правительствонуудта адляар, Франциин Правительство мүнөө үедэ Баруун Германида германска регулярна арми hэргээн байгуулжа ба Советскэ Союзда, арадай-демократическа оронуудта эсэргүү хойто-атлантическа оронуудай сэрэгэй союзые Германитай хамта эмхидхэжэ байна гэжэ эдэ баримтанууд арсашагүйгөөр гэршэлэн батална. Германитай ямаршье формын сэрэгэй союзые байгуулхань хуулита бэшэ гэжэ бүхы дэлхэйдэ тон элитэ байна, тиихэдэ Франци, США, Великобритани ба СССР болбол дайнай байдалые болюулhан ябадалые хуулита болгохо эбэй договорые Германитай баталжа үшөө үрдеэшьегүй байха юм.

Германитай баталагдаха энэ сэрэгэй союзые Баруун Европын «обороно» тухай худал үгэнүүдээр далдалха гэжэ оролдоно. Зүгөөр, энэ мэтын мэдүүлгэнүүдэй үндэhэ баримтагүй байhаниинь элитэ, юундэб гэхэдэ Франциин ба Великобританиин, мүн баhа Баруун Европын бусад оронуудай, тэрэшэлэн США-гэй, мүн Германиин тушаа СССР-эй гү, али арадай-демократическа оронуудай зүгhөө сэрэгэй ямаршье аюул байнагүй.

«СССР-эй баруун хилэнүүдhээ холо газаа тээ советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ехэ хубинь суглуулагдаhан» хэбэртэйгээр заажа, германска регулярна армиие hэргээн байгуулха гэhэн дурсагдаhан хэмжээ-ябуулгануудые зүбтүүлхэ гэhэн hэдэлгэнүүд тэрэшэлэн үндэhэ баримтагүй байна. Хэнэйшье мэдэхэдэ, Советскэ Союз болбол 1945—1948 онуудай турша соо албанhаа табилгые хэдэн дахин үнгэргэhэнэй эсэстэ өөрынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдые нилээд хороохон байна. Тэрээнтэй нэгэн хамта Советскэ Правительство болбол бусад гүрэнүүдэй территори дээрэhээ өөрынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдые гаргаhан, тиихэдээ Франциин, СССР-эй, США-гэй ба Великобританиин хоорондо баталагдаhан зохихо хэлсээнүүдээр советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй байха гэжэ хараалагдаhан оронуудтал зэбсэгтэ хүсэнүүдээ үлөөhэн байгаа.

Зүүн Европын оронуудта ямар нэгэн шэнээр зэбсэгжэлгэ болоно гэhэн дурдалта мүн лэ үндэhэ баримтагүй байна. Иигэжэ баталан хэлэлгэ хадаа, хараанинь, Баруун Германиие ремилитаризацилжа байhан ябадалhаа олониитын hанал бодолой анхаралые ондоо юумэндэ хандуулха бодомжотой байна.

3. Французска Правительствын хабаадалгатайгаар зохёогдожо байгаа проектнүүд Баруун Германида сэрэгэй промышленностиие hэргээн бодхоохо ябадал хараалнагүй гэhэн Французска Правительствын мэдүүлгэ тухай хэлэхэ болоо hаа, 1950 оной сентябрьда Нью-Йоркдо болоhон Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүблөөн тухай дээрэ дурсагдаhан коммюникеhээ харахада, министрнүүд болбол «промышленностиин хоригдоhон hалбаринууд гү, али хизаарлалта хэгдэhэн промышленностиин hалбаринууд тухай хэлсээе шэнээр хаража үзэхэ» ёhотой гэжэ зүблэрhэн байна. Гурбан державануудай министрнүүдэй иимэ шиидхэбэри хадаа Ялтинска ба Потсдамска Конференцинүүдэй тогтоолнуудые, тэрэшэлэн германска сэрэгэй-промышленна потенциалые усадхаха ябадалда зорюулагдаhан дүрбэн державануудай бусад шиидхэбэринүүдые бүдүүлигээр эбдэhэн ябадал болоно.

Тэрээнhээ байтагай, хэнэйшье мэдэхэдэ, Французска Правительство хадаа Баруун Германиин сэрэгэй-промышленна потенциалые hэргээн байгуулха ба баруун-германска экономикые Хойто-атлантическа блогой сэрэгэй түсэбүүдтэ тааруулха мүн тэрэл зорилгоор «Шуманай түсэб» гэдэгые бэелүүлхыень баадхана, «Монд» гэжэ парижска газетэ соо хэблэгдэhэн ёhоор, «европейскэ оронуудай нүүрhэнэй ба буладай ресурснуудые нэгэдүүлхэ миниин түсэб болбол энээниие хүсэдэг оронуудай— Германиин, Франциин, Италиин, Бельгиин, Голландиин, Люксембургын хоорондо сэрэгэй харилсаа байгуулхын тулада зам нээжэ шадаха» гэжэ энэ түсэб тухай тэрэнэй автор Гадаадын Хэрэгүүдэй французска Министр г-н Шуман мэдүүлhэн байна.

Энэ түсэб болбол германска сэрэгэй-промышленна потенциалые hэргээн байгуулха түсэбhөө ондоо юушье бэшэ гээшэ.

Гитлеровскэ генералнуудаар толгойлогдохо германска регулярна армиие hэргээн байгуулга ба германска сэрэгэй промышленностиие hэргээн бодхоолго хадаа германска милитаризмые дахин hэргээхэ ябадалда ба тэрэнэй зүгhөө эй найрамдалда дуратай арадуудта эсэргүү агрессиин шэнэ hэдэлгэнүүдтэ хүргэхэ байна.

Французска Правительство хадаа германска милитаризмые дахин hэргээхэ гэhэн дурсагдаhан хэмжээ-ябуулгануудта хабаадахадаа, энээгээрээ Франко-Советскэ Договорой гурбадахи статьяе эбдэнэ, тэрээн соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Договор баталагша дээдэ Таланууд болбол Германитай болоhон мүнөөнэй дайнай дүүрэhэнэйшье hүүлээр Германиин зүгhөө гараhан шэнэ ямаршье аюулые усадхахын тулада шухала бүхы хэмжээнүүдые хамтадаа абаха ба тэрэнэй зүгhөө агрессиин шэнэ ямаршье hэдэлгые гаргажа болохо тиимэ ябуулгануудта hаад түбэг ушаруулха гэжэ уялга абана».

Французска Правительство заагдаhан Договорой 5-дахи статьяе тэрэшэлэн эбдэнэ, тэрэнь иигэжэ хэлэнэ:

«Договор баталагша Дээдэ Таланууд хадаа ямар нэгэн союз баталхагүй ба Договор баталагша Дээдэ Талануудай нэгэндэнь эсэргүү шэглүүлэгдэhэн ямар нэгэн коалицида хабаадахагүй гэжэ уялга абана».

Болюжо магадгүй германска шэнэ агрессиин аюулые уридшалан зайлуулхын тулада, Франциин ба СССР-эй хамтын ябуулгануудые хэхэ тухай Франко-Советскэ Договороор абтаhан уялгануудаа бэелүүлхын орондо, Французска Правительство болбол Аденауэрэй реваншистска правительствоор толгойлогдоhон Баруун Германитай сэрэгэй союзда орожо, тиин союз ба харилсан туhалалсалга тухай Советскэ Союзай ба Французска Республикын хоорондо 1944 ондо баталагдаhан договорой үндэhэ hууринуудые ба удхашанарые эбдэнэ.

Зүүн Германида военизированнэ частьнуудай байгуулагдажа байгаа хэбэртэйгээр шалтажа, Баруун Германиие ремилитаризацилха политикые зүбтүүлхэ hэдэлгэнүүдэй Французска Правительствын ното дотор дахин дабтагдаhан тухай хэлэхэ болоо hаа, Советскэ Правительствын 1950 оной декабриин 30-най ното соо заагдаhанай ёhоор, тиимэ мэдүүлгэнүүд хадаа бүрин баримтагүй ба ямаршье үндэhэ hууригүй байна.

4. Советскэ Союз болбол франко-советскэ худалдаа наймаанай ба, юрэнхыдөө, экономическа харилсаанда эсэргүү байна гэжэ Французска Правительство ното соогоо тэрэшэлэн мэдүүлнэ. Тиимэ мэдүүлгэ огто ямаршье үндэhэгүй байна. Үнэн хэрэг дээрээ Французска Правительствын политиканъ СССР-эй ба Франциин хоорондо тиимэ харилсаа байгуулгада hаад болоно. Энээнэй үндэhөөр, Французска Правительство СССР руу асарагдажа болохо товарнуудай списогые ехээр хизаарлана, СССР-эй хэрэглэhэн товарнуудые Советскэ Союзда худалдахыень французска промышленнигуудые хорино, тиихэдээ США-гэй правительство тиимэ товарнуудые СССР руу эльгээхыень Французска правительствода зүбшөөнэгүй гэжэ шалтаг барина.

Тиимэ хизаарлалтанууд франко-советскэ худалдаа наймаае гансахан лэ эбдэжэ болохо байhаниинь ойлгосотой. Гэхэтэй хамта, эдэ хизаарлалтанууд хадаа СССР-ые гаднашалха журамаар хэгдэнэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй, энэнь Французска Правительство хадаа СССР-тэй худалдаа наймаа хүгжөөхэ дурагүй гэжэ гэршэлнэ.

5. Французска мүнөөнэй гадаадын политикын агрессивнэ шэнжые харуулhан тодорхой эдэ баримтануудай байбашье, Франциин Правительство хадаа гүрэнүүдэй хоорондо эб найрамдалай харилсаануудые тогтоохо гэжэ хэлбэрицэгүйгөөр эрмэлзэнэ гэжэ январиин 5-най ното соогоо тэрэ батална, энээнэй баримта болгон Нэгэдэмэл Нацануудай Организацидахи өөрынгөө хараа бодолые заана. Гэбэшье, Французска Правительствоhаа Нэгэдэмэл Нацануудай организацида байгаа түлөөлэгшэд Хойто-атлантическа бүлэглэлдэ хабаадагша бусад гүрэнүүдтэй хамтадаа байжа, буу зэбсэг хороохо тухай, агууехэ табан державануудай хоорондо эб найрамдалай Пактые баталха тухай, шэнэ дайнай пропаганда ябуулжа байгаа дай үүдхэгшэдые буруушаан шүүмжэлхэ тухай, атомна зэбсэг хорихо тухай советскэ дурадхалнуудта хэлбэришэгүйгөөр эсэргүүсэн тэмсэнэ гэжэ бүгэдэдэ мэдээжэ юм. Эб найрамдал бэхижүүлхэ ба шэнэ дайнай аюул зайлуулха ябадалда шэглүүлэгдэhэн Советскэ Союзай дурадхалнууд абтаагүй байгаа hаа тэрэнь Хойто-атлантическа блогто хабаадагшадай, түрүүшын ээлжээндэ, Европодо ба Дальна Востогто эбэй ёhоор шиидхэлгые удааруулха ба буу зэбсэгые яаралтайгаар бэлэдхэхэ шэглэл бариhан США-гэй, Великобританиин ба Франциин правительствонуудай гэмээр лэ болоhон байна.

6. Вьетнам гэжэ Демократическа Республикые Советскэ Правительствын мэдэрhэн тушаа Французска Правительствын энэ оной январиин 5-най ното соохи ажаглалта тухай хэлэбэл, энэ асуудал хадаа 1944 оной декабриин 10-да баталагдаhан Франко-Советскэ Договорто ямаршье хабаатай бэшэ юм. Энээниие Национальна Суглаанда хэлэhэн үгэ соогоо Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министр г-н Шуманай мэдэрhэниинь мэдээжэ. Вьетнам гэжэ Демократическа Республикын Правительствые Советскэ Правительствын мэдэрhэн тушаа тэрэ иигэжэ мэдүүлээ hэн:

«Энэ мэдэрэлгэ хадаа договорно акт бэшэ, харин нэгэн талын ябуулга мүн. Ямар-нэгэн правительствые гү, али правительство бии болгожо шадаха ямар-нэгэн засагые ямар-нэгэн ороной мэдэрээ hаа, тэрэ орон хадаа нэгэн талын ябуулга хэнэ, зүгөөр энэ засагтай договор баталнагүй гээшэ. Тиимэ болохолоороо, энэ юридическэ шэнжэлгын ашаар, болото дээрэ Франко-Советскэ Договорой 5-дахи статьяе эбдэhэн ямаршье юумэ үгы байна гэhэн тобшолол хэнэб».

7. Франциин Правительство хадаа Европодохи эб найрамдалай хэрэгтэ СССР-эй ба Франциин хоорондохи hайн харилсаануудые дамжэхэ ба хүгжөөхэ ябадалые тон шухала дээрэ тоолоно гэжэ ното соогоо Франциин Правительствын мэдүүлhэн мэдүүлгые Советскэ Правительство хараадаа абана. Зүгөөр, Французска Правительствын үгөөрөө хэлэhэн энэ мэдүүлгэ Советскэ Союз тушаа Французска Правительствын ябуулжа байгаа хани ёhонойбэшэ политикатай яабашье зохилдоногүй гэжэ Советскэ Правительство тэмдэглэнгүй байжа шадахагүй байна.

Гэхэтэй хамта, союз ба харилсан туhалалсалга тухай 1944 оной декабриин 10-да баталhан Франко-Советскэ Договорые Франциин Правительствын сахиха шухала байhандань ба энэ договорые французска Правительствын эбдэhэнэй эсэстэ бии болоhон байдалай түлөө Франциин Правительство харюусаха байhандань Франциин Правительствын анхаралые Советскэ Правительство дахин хандуулна.

Великобританиин Правительствын 1951 оной январиин 5-най ното

«Британска Тэдэ Дээдын Посольство хадаа Советскэ Правительствын 1950 оной декабриин 15-най нотые дурдаха хубитай байна.

Нэгэдэмэл Королевстводэхи Тэдэ Дээдын Правительство болбол Германиие демилитаризацилга тушаа Тэдэ Дээдын Правительствын баримталжа байгаа хараа бодол амгалан байдалда аюул тохеолдуулна гэhэн Советскэ Правительствын баталамжые эли тодоор ба хоёр удхатай бэшээр буруушаахые хүсэнэ. Баруун Германиин оборонодо германска сэрэгэй частьнуудай хабаадаха тухай асуудал имагта юун дээрэhээ гарааб гэхэдэ, советскэ политика ба ябуулганууд хадаа коммунистическэ агрессиин аюул тушаа өөрынгөө аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ бүхы аргануудые шэнжэжэ үзэхыень бусад оронуудые баадхаhан байна гэжэ Советскэ Правительствода Тэдэ Дээдын Правительствын эльгээhэн декабриин 22-ой ното дотор тайлбарилагдаhан байгаа. Эдэ хадаа имагтал хамгаалгын хэмжээнүүд болоно, энэ зорилгоор абтажа болохо ямаршье ябуулгын түлөө харюусалга Советскэ Правительствода даалгагдаха байна.

1945 ондо илалта туйлагдаhанай hүүлээр өөрынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тооё эрид хороогоод байхадамнай Советскэ Союз хадаа дайнай үедэ тэрэнэй союзнигуудта байhан зэбсэгтэ хүсэнүүдые холо үлүүлхэ туйлай ехэ хэмжээтэй зэбсэгтэ хүсэнүүдые бүримэhэн үлөөхэhөө гадна, мүн зэбсэгүүд тушаа уласхоорондын хинан хараха ямар-нэгэн эффективнэ системэ байгуулхые зүбшөөхэеэ арсаhан байгаа гэжэ, энээнтэй дашарамдуулан, Тэдэ Дээдын Правительство hануулна. Эдэ советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ехэхэн хубинь Зүүн Европодо, Советскэ Союзай хилэнүүдэй газаа тээ байрална. Тэрээнhээ гадна, зариманиинь энээнэй урда тээ гитлеровскэ Германиин союзнигууд байhан аад, мүнөө Советскэ Союзтай союз хэhэн, зүүн Европын гүрэнүүдые дахинаа шэнээр зэбсэглэжэ байhанай баримтанууд, улам шэнэ ба hанаа зоболго үүсхэжэ байгаа баримтанууд хадаа айн сошордохо хуулита шалтагаан болоно. Тэрээнhээ гадна, Потсдамска хэлсээ эбдэжэ, Германиие эзэмдэhэн советскэ зоно дотор немецкэ военизированнэ отрядууд байгуулагдаhан байна. Эсэстэ, «эб найрамдалай кампани» гээшэ гээд, коммунистическэ организацинууд хадаа бусад оронуудта эсэргүү өөhэдынгөө hүйдхэлэй ябуулгануудые үргэлжэлүүлээ. Мүн коммунистическэ сэрэгүүд Дальна Востогто зэбсэгтэ агрессиин ябуулгануудые хээд байхадань, Зүүн Европодохи өөрынгөө союзнигуудтай хамтадаа Советскэ Правительство болбол Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Уставаар хараалагдаhан коллективнэ аюулгүй байдал сахиха хэмжээнүүдые бэелүүлхэ тухай Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин шиидхэбэринүүдые эрид нэтэрүүгээр буруушааhан байха юм.

Хойто-Атлантическа пактын оронуудай хамгаалгын хэмжээнүүдые бэелүүлhэн шалтагаануудынь иимэ байна. Гэбэшье, эдэ хамгаалгын хэмжээнүүд хадаа германска милитаризмые дахин бии болголгодо, Баруун Германиин зүгhөө агресси хэхэ шэнэ ба зайлашагүй hэдэлгэнүүдтэ хүргэхэ гэжэ декабриин 15-най советскэ ното соохидол адляар мэдүүлээ hаа, тон буруу ба үндэhэ баримтагүй болохо байна. Мүнөө зүбшэн хэлсэгдэжэ байгаа оборонын түсэбүүд хадаа бэеэ дааха германска национальна армиин hэргээн бодхоогдохо ба агрессивнэ милитаризмын дахин ургуулагдаха ябадалые зайсуулхаар бодомжологдон зохёогдоhон байна. Нацистска эзэмдэлгэhээ ба агрессиhээ мүн лэ хохидоhон Баруун Европын арадууд гитлеровскэ ёhо журамай үедэ байhан мэтэ тиимэ агрессивнэ армиин hэргээн бодхоогдохо аюулда орохые хүсэнэгүй. Тэдэ Дээдын Правительство хадаа тиимэ ямаршье аюулай бии бололгые зайсуулха гэжэ Советскэ Правительствоhаа бага бэшээр шиидэнхэй байха юм, тиин Баруун Германиие агрессиин база болгон ашаглаха ябадалые хэзээшье, ямаршье сагта ба ямаршье ушар байдалда зүбшөөрхэгүй гэжэ шиидэнхэй байhанаа өөрынгөө декабриин 22-ой ното соо Советскэ Правительствода официальна найдуулhан байгаа. Мүнөө үедэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байгаа уласхоорондын нэгэдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдые байгуулга хадаа алибаа агрессиин ямараршье hэргээгдэхэ ябадалда гү, али эб найрамдалые эбдэхэ алибаа забдалгануудта эсэргүү найдамжа хангаха уг зорилгонуудта зорюулагдана.

Нэгэдэмэл Королевство болбол «Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзда болон эб найрамдалда дуратай бусад гүрэнүүдтэ эсэргүү шэглүүлэгдэhэн державануудай бүлэглэлые эмхидхэгшэ болоо» хэбэртэйгээр Советскэ Правительство баталан хэлэнэ. Энэ баталан хэлэлгэ хадаа мүн лэ үндэhэгүй, энээн тухай элдэб ушарнуудтай тохёолдуулан мэдүүлэгдэhэн байна. Өөрынгөө 1949 оной апрелиин 12-ой ното дотор Тэрэ Дээдын Правительство болбол Хойто-Атлантическа Договор баталhан державануудай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй 1949 оной апрелиин 2-то хэhэн мэдүүлгые заажа, анхарал хандуулhан байгаа. Договор болбол агрессивнэ шанартай гэhэн Советскэ Правительствын баталалга тус мэдүүлгэ соо буруушаагдаhан байгаа. Мэдүүлэгдэhэнэй ёhоор, Хойто-Атлантическа Договорой текст хадаа энэ Договорой тон лэ хамгаалгын шанартай байhаниие, Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Уставай удха ба зүйлнүүдтэй тэрээнэй зохилдонхой байhаниие, тэрээнэй ямар нэгэн орондо гү, али бүлэг оронуудта эсэргүү бэшэ, харин зэбсэгтэ агрессидэ эсэргүү шэглүүлэгдэнхэй байhаниие элеэр харуулна. Өөрынгөө 1949 оной апрелиин 12-ой ното дотор Тэрэ Дээдын Правительство болбол Хойто-Атлантическа Договор хадаа 1942 ондо баталагдаhан Англо-Советскэ Договорто эсэргүү Договор гээшэ гэжэ харагдаха зэргэгүй, юуб гэхэдэ, тус Договор имагтал зэбсэгтэ агрессидэ эсэргүү шэглүүлэгдэнхэй гэжэ Советскэ Правительствые найдуулhан байна. Тэрэ Дээдын Правительство болбол энэ найдуулгаяа баримталжа үргэлжэлhөөр.

Гитлертэ эсэргүү дайнай илалта түгэсөөр дүүргэгдэhэнэй hүүлээр Тэрэ Дээдын Правительство болбол бии байгаа уласхоорондын арсалдаануудые эбэй ёhоор гүримшүүлхэ гэжэ оролдодог байгаа, тусхайлбал, Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Советтэшье тиигэжэ оролдодог байгаа. Тэрэ Дээдын Правительство энэ политикаяа ябуулжа үргэлжэлhөөр, иимэ зорилгоор, тэрэ хадаа 1950 оной декабриин 22-то Советскэ Правительствода эльгээhэн ното соогоо Франциин ба Холбоото Штадуудай правительствонуудтай хамта дурадхалнуудые оруулhан байна».

1951 оной январиин 20-до Великобританиин Правительствода Советскэ Правительствын эльгээhэн ното

«Энэ оной январиин 5-да Великобританиин Правительствын эльгээhэн нототой дашарамдуулан, ССР Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство иигэжэ мэдээсэхэ хубитай байна.

1. Баруун Германидахи германска армиие дахин байгуулха ба державануудай Баруунай Союз гэдэгтэ ба Хойто-атлантическа бүлэглэлдэ Баруун Германиие татажа оруулха гэhэн США-гэй ба Франциин Правительствонуудтай хамтадаа Великобританиин Правительствын ябуулжа байгаа политика болбол Германиие демилитаризацилха тухай Потсдамска хэлсээндэ ба «Гитлеровскэ Германида болон тэрэнэй Европодохи союзнигуудта эсэргүү дайндахи союз ба дайнай hүүлээр хапи харилсаан ба харилсан туhалалсалга тухай» 1942 оной майн 26-да баталhан Англо-Советскэ Договорто зүришэнэ, тэрэнэй үндэhэ hуурине ба удхашанарые hандаана гэжэ 1950 оной декабриин 15-ай ното соо Советскэ Правительство зааhан байгаа.

Великобританиин Правительство болбол дээрэ дурсагдаhан державануудай Правительствонуудтай хамтадаа Баруун Германидахи реваншист Аденауэрэй правительствотай сэрэгэй союз сэхэ баталхаар бэлэдхэжэ байна, энэнь эб найрамдалда ехэ аюул тохёолдуулна гэжэ Советскэ Правительствын ното соо заагдаhан байгаа.

2. Советскэ Правительствын 1950 оной декабриин 15-ай нотодо Великобританиин Правительствын эльгээhэн харюугай ёhоор, Великобританиин Правительство хадаа США-гэй ба Франциин Правительствотай хамтадаа Баруун Германида германска зэбсэгтэ хүсэнүүдые дахин байгуулха хэмжээнүүдые абажа байна, энээн тушаа Советскэ Правительство дээрэ дурсагдаhан ното соогоо зааhан байха юм.

Великобританиин Правительство хадаа эдэ хэмжээнүүд «имагта хамгаалгын» хэмжээнүүд байhан хэбэртэйгээр сэрэгэй эдэ частьнууд ямар-нэгэн «коммунистическэ агрессиин аюулай» байhан

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

Францийн ба Великобританиин правительствонуудай нотонуудта харюу болгон Советскэ Правительствын эльгээһэн нотонууд

(Түгэсхэл)

Ямараиш бии болоһон хэбэртэйгээр баталжа, регулярна германска армии болгохо сэрэгэй эдэ частьнуудые байгуулгаяа зүбтүүлхые һэдэнэ. Агрессивна дай эхилхынгээ урид общественна һанал болоһые зохихо ёһоор өөһэд тэшээ татаха ушарла гэжэ тсолодог байһан Германиин, Японии ба Италиин фашистска зонхилогшод, хэнэйшье мэдэхээр, нимэ худал хуурмаг зүйлнүүдые хэрэглэдэг байгаа. Гитлеровскэ Германиин, фашистска Италиин ба милитаристска Японии хоорондо дэлхэйн хоёрдохи дайнай урда тэхэнэ баталагдаһан «Антикоминтерновскэ пакт» ын авторнууд, хэнэйшье мэдэхээр, тиимэл юумэ хадаг байгаа. Тэдэнэр хадаа бии байһан хэбэртэй «коммунистическэ агрессиин аюулые» заажа, эб найрамдалда дуратай арадуудта эсэргүү өөһэдынгөө агрессивнэ түсэбүүдые далдалха гэжэ мүн лэ һэдэдэг байгаа.

Хойто-атлантическа союз хадаа «хамгаа хамгаалалгын шэнжэтэй» юм гэжэ Великобританиин Правительство батална. Великобритани болбол тус союз үүдхэгшэдэй ба хабабадагшадай нэгэнинь мүн. Зүгөөр тиимэ баталамжа хадаа һайн мэдээжэ байһан баримтануудта зүришэнэ. Хойто-атлантическа союз хадаа Советскэ Союзда ба арадай демократиин оронуудта эсэргүүгээр зорюулагданхай байһаниинь мүнөө хэндэшье нюуса бэшэ.

Хойто-атлантическа союз болбол түрэнгүүдэй амяраа бүлэглэл мүн, Великобритании, США-гэй ба Францин правительствонуудай хоорондохи хэлсээнэй ёһоор, антигитлеровскэ коалициин ородог агуухэ державануудһаа имагтал Советскэ Союз энэ бүлэглэлдэ хабаадалсанагүй, энэ бүлэглэл хадаа элитэ агрессивна шэнжэтэй юм гэжэ Советскэ Правительство үшөө түрүүн заагаа һэн. Баруун Германи тушаа Хойто-атлантическа союзай мүнөө үедэ ябуулжа байгаа хэмжээ-ябуулганууд болбол энэ союзай эмхидхэлшэдэй—Великобритани, США-гэй ба Францин Правительствонуудай политикын агрессивна байһание батлаһан шэнэ гэршэ мүн.

Эдээнтэй дашарамдуулан Советскэ Правительство болбол һүүлэй үеын зарим тэды баримтануудта һанууһаад шухала гэжэ тоолоно.

«Министрнүүд болбол һаяхан Германида ба бусад оронуудта удаадаһан һанал бодолнуудые европейскэ эрхэ сүлөөе хамгаалхын тулада байгуулагдажа байгаа нэгэдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ Германиин хабаадалгын аша туһада хараадаа абаба» гэжэ 1950 оной сентябриин 19-дэ толилогдоһон, США-гэй, Великобританиин ба Францин Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Нью-Йоркдохи зүблөөн тухай коммюнике соо хэлэгдэнэ.

«Хамтын сесси дээрэ нэгэдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ Германиин хабаадалсаха тушаа политическэ, мүн сэрэгэйшье шэнжэтэй рекомендацинуудаар хүсэд зүблэлдэгдэжэ...» гэжэ Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Соведэй ба Хойто-атлантическа союзай Сэрэгэй Комитедэй сессиин дүнгүүд тухай 1950 оной декабриин 13-да толилогдоһон коммюнике соо хэлэгдэнэ.

1950 оной декабриин 19-дэ толилогдоһон Хойто-атлантическа союзай Соведэй коммюнике соо нигэжэ хэлэгдэнэ: «Хойто-атлантическа союзай Совет хадаа Европые хамгаалалгада Германиин оруулха оруулалта тухай асуудалаар өөһэдынгөө гэшүүдэй үзэл бодолой нэгэн байһание тэмдэглэһэн ба «энэ асуудал шудалалтые Германска федеральна республикатай хамта үргэлжэлүүлхыень США-гэй, Францин ба Великобританиин Правительствонуудые уряалһан байна».

Мүнөө үедэ энэ асуудал тушаа хэлсээнүүд урдын гитлеровскэ генералнуудай, жэшээлбэл Роммелиин армиин штабай начальник байһан—генерал Ганс Шпейделиин ба гитлеровскэ армиин генеральна штабай оперативна управлениин начальник байһан—генерал Адольф Хойзингерэй хабаадалгатайгаар хэгдэжэ байһаниинь мэдээжэ.

Великобританиин Правительство, мүн США-гэй ба Францин Правительствонууд мүнөө үедэ Баруун Германида германска регулярна армии бии болгожо ба Советскэ Союзда болон арадай демократиин оронуудта эсэргүүгээр Германитай хамта Хойто-атлантическа оронуудай баталха сэрэгэй союз эмхидхэжэ байна гэжэ эдэ бүхы баримтанууд буруушаалтагүйгөөр гэршэлнэ. Германитай баталһан али бүхы сэрэгэй союзай хуулитабэшэ байһаниинь бүхы дэлхэйдэ тон элы, тиин Великобритани, США, Франци ба СССР хадаа дайнай байдалые болюулха ябадалые хуулита болгоһон эбэй договоршье Германитай баталжа үрдеэдүй байна юм.

Германитай баталха сэрэгэй энэ союзые Баруун Европые «хамгаалха» тухай худал хуурмаг үгэнүүдээр далдалхые һэдэнэ. Зүгөөр энэ мэтын мэдүүлгэнүүдэй баримтагүй хоохон байһаниинь элитэ, юуб гэхэдэ Великобритани ба Франци тушаа, мүн бусад Европын бусад оронууд тушаа, тэрэшэлэн США ба Германи тушаа СССР-эй ба арадай демократиин оронуудай зүгһөө тохёолдуулагдаха сэрэгэй ямаршье аюул байнагүй.

Зүүн Германида бии болгогдожо байһан хэбэртэй ямар-нэгэн сэрэгэй частьнуудые заажа, Баруун Германие ремилитаризацилха политикые Великобританиин Правительство зүбтүүлхэ гэжэ һэдэлгэнүүд тухай хэлэхэ болоо һаа, 1950 оной декабриин 30-да Советскэ Правительствын эльгээһэн ното соо заагдаһан ёһоор, тиимэ мэдүүлгэнүүдтэ тон баримтагүй хоохон ба ямаршье үндэһэ һуурингүй байха юм.

Зүүн Европын оронуудта ямар-нэгэн зэбсэглэлгэ хэжэ байһан тушаа зааһан ябадал мүн лэ баримтагүй хоохон байна. Иимэрхүү баталамжанууд, хараанинь, Баруун Германие ремилитаризацилха ябадалһаа олонийтын һанал бодолой анхаралые ондоо юумэндэ хандуулха гэһэн бодомжотой байна.

Арадуудай хоорондохи эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байгаа бүхы дэлхэйн оломиллион хүнүүдэй ажал-ябуулые бусад оронуудта эсэргүү ямар-нэгэн һүйдхэлгын ажал-ябуулга шэнгээр харуулха гэһэн Великобританиин Правительствын һэдэлгэнүүдшье мүн лэ тон серьёзнобэшэ байна. Үнэнтэ дээрэ, энэ ажал-ябуулга хадаа эдэ дайн бэлэдхэгшэдэй түсэбые таһалдуулна гээшэ.

Советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүд тушаа январиин 5-да Великобританиин Правительствын эльгээһэн ното соо заагдаһаниинь мүн лэ тон баримтагүй хоохон байна гэжэ тэмдэглэхэ шухала. «Элэнэй эхэнхи хубинь, — гэжэ дээрэ дурсагдаһан ното соо хэлэгдэнэ, — Баруун Европодо, Советскэ Союзай хилэнүүдэй газаа тээ байрлаһан». Хэнэйшье мэдэхээр, Советскэ Союз болбол 1945 — 1948 онуудта хэдэ дахин демобилизаци хэжэ, өөрынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдые нилээд ехэ хорооһон байна. Энээнтэй нэгэн хамта, Советскэ Правительство хадаа бусад гүрэнүүдэй территори дээрэһээ өөһэдынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдые гаргаа, СССР, Великобритани, США ба Францин хоорондо баталагдаһан түсхайта хэлсээнүүдэй ёһоор, Советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй байха болоходоо хараалагдаһан лэ оронуудта тэдэнэр һэлэн байна юм.

3. Зэбсэгтэ хүсэнүүдые ба зэбсэглэхэлые хорооха тухай, уласхоорондын түсхайта хиналта табиха тухай дурадхалнуудые Советскэ Правительство лэ Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида оло дахин оруулһан байна гэжэ тэрэшэлэн һануулха хэрэгтэй. Зүгөөр. Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацихи Великобританиин Правительствын түлөөлэгшэд Хойто-атлантическэ бүлэгэлэлэй бүсад хабаалагшатай хамталаа зэбсэглэлые хорооха тухай, агуухэ табан державануудай хоорондо эб найрамдалай пакт баталха тухай, шэнэ дайн хэхын түлөө пропаганда хэжэ байгаа дай һүжэрөөгшэдые буруушааха тухай, атомна зэбсэгые хориохо тухай советскэ дурадхалнуудта ходоол эсэргүүсэдэг байна.

Имагтал Хойто-атлантическа блогто хабаадагшадай, түрүүшын ээлжээндэ, яаралтайгаар зэбсэжүүлгэ ябуулха. Европа ба Дальна Востогто эб найрамдалай хэрэгые гуримшуулха ябадалые унжагайруулха хараа бодол баримталһан США-гэй, Великобританиин ба Францин Правительствонуудай гэмээр эб найрамдалые бэхижүүлхэ ба шэнэ дайнай аюулые зайлуулха ябадалда эсрюулагдаһан Советскэ Союзай дурадхалнууд абтаагүй байха юм.

4. Великобританиин Правительство хадаа Баруун Германие агрессиин зорилгодо ашаглаха ябадалда эсэргүү байдаг хэбэртэйгээр ба германска зэбсэгтэ хүсэнүүдые Баруун Германида байгуулха тушаа ябуулагдажа байгаа хэмжээ-ябуулганууд германска милитаризмые дахин һэргээхэ ябадалда хүргэнэгүй гэһэн хэбэртэйгээр ното соогоо мэдүүлнэ. Зүгөөр баримтанууд тиимэ мэдүүлгын ямаршье үндэһэ баримтагүй байһые харуулна, агрессиин база болгожо Германие ашаглахагүй гэжэ Великобританиин Правительство «эрид шиидэнхэй» байһан тушаа тус правительствын ното соохи найдуулгынуудай худал хуурмаг байһые элирүүлэн харуулна.

Гитлеровскэ генералнууд түрүүтэйгээр германска регулярна армиие дахин һэргээлгэ ба германска сэрэгэй промышленностиие дахин бодхоолго хадаа германска милитаризмые дахин һэргээхэ ябадалда ба эб найрамдалда дуратай арадуудта эсэргүү агрессиин тэрэнэй хэхэ шэнэ һэдэлгэнүүдтэ асарна. Великобританиин Правительство болбол германска милитаризмые дахин һэргээхэ тушаа дээрэ дурсагдаһан хэмжээ-ябуулгануудые США-гэй ба Францин Правительствонуудтай хамтадаа ябуулхадаа Англо-Советскэ Договорой 3-дахи статьяе эбдэнэ. Тэдэнэй нигэжэ хэлэгдэнэ:

«Договор баталагша Дээдэ Талануудай хадаа дайнай хойто тээхи үедэ эб найрамдал сахиха ба агрессидэ эсэргүүсэхэ зорилгоор хамтын ябуулгануудые хэхэ тухай дурадхалнуудые абалгада алдин һаналтай бусад гүрэнүүдтэй нэгэдэжэ хүсэлэнтэй байһан тухайгаа мэдүүлнэ».

Великобританиин Правительство дурсагдаһан Договорой 7-дохи статьяе тэрэшэлэн эбдэнэ, тэрэнь нигэжэ хэлэнэ:

«Договор баталагша Дээдэ Талануудта эсэргүүгээр зорюулагдаһан ямаршье союзуудые баталхагүй ба ямаршье коалицинуудта хабаадалсахагүй гэжэ Договор баталагша Дээдэ Талануудай бүхэн уялга абана».

Германска шэнэ агрессиин болохо болохо аюулые уридшалан зайлуулхын тулада Великобритани ба СССР хоёрой хамтадаа ябуулха хэхэ тухай Англо-Советскэ Договоророо абаһан өөһэдынгөө уялгануудые бэелүүлхын орондо Великобританиин Правительство хадаа реваншист Аденауэрэй правительство түрүүтэй Баруун Германитай сэрэгэй союзда орожо, 1942 ондо баталагдаһан Англо-Советскэ Договорой үндэһэ һуурине ниитэ эбдэһэн байна.

Дээрэ хэлэгдэһэние үндэһэ болгон 1942 оной майн 26-да баталагдаһан Англо-Советскэ Договорые Великобританиин Правительствын сахиха шухала байһан ба энэ Договорые Великобританиин Правительствын эбдэнэй эсэтэ бии болоһон байдалай түлөө Великобританиин Правительство сум харюусаха байна гэжэ Великобританиин Правительствын анхаралые Советскэ Правительство дахин хандуулна».

Сикан провинциин арадай түлөөлэгшэдэй нэгэдэхи конференци

ПЕКИН, январиин 19. (ТАСС). Чуньцинһаа Синьхуа агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Сикан провинциин арадай түлөөлэгшэдэй конференци нээгдэн болобо.

Хитад, түбэд ба мусульман хүн зонине, мяо угсагаатание ба Сикан провинциин национальна бусад үндэһэтнүүдые сүлөөһэн 340 делегадууд конференци дээрэ байлсаба. Һүүлэй 9 һарын турша дотор үндэһэн хүдэлмэри тухай Сикан провинциин сэрэгэй-хиналтын комитедэй элидхэл тус конференци дээрэ соносогдоо. Конференцидэ хабаадагшад хадаа элэб олон национальностинуудай хоорондохи нэгэдэлэ бэхижүүлхээр эрид шиидэнхэй байһанаа мэдүүлбэ. Арадай-политическэ консультативна соведэй ниитэ программатай бүрин зохилдуулан резолюци абтаа, тэрэнэй ёһоор, Сикан провинцида нютагай автономи олгогдохо, арадай правительство байгуулагдаха байна. Тус правительствода бүхы национальностьнуудай түлөөлэгшэд ороход юм. Конференци хадаа харгы замуудые түсэбэй ёһоор һэргээн байгуулха ба бариха, кооперативуудые, худалдаа наймаанай ба үйлэдбэриин организацинуудые, национальна үсөөнхидэй кадрнуудые бэлэдхэхэ һургуулинуудые байгуулха шухала байһаниинь зааба.

Түрүүлэгшэ Мао Цзе-дунда эльгээһэн бэшэг соогоо, Сикан провинциин арадай түлөөлэгшэд болон энэ хитадые байгуулха дура хүсэлөө нэгэн һаналаар мэдүүлнэ.

Вьетнамска арадай армиин амжалтанууд

ПРАГА, январиин 19. (ТАСС). Рангунһаа Телепресс агентствын корреспондентын дамжуулһанаар ёһоор, Вьетнамай хойто талада, Улаан мүрэнэй адагай районда болоһон хатуу шэрүүн тулалдаан тухай үнэн бодото мэдээсэлнүүд абтаа. Хойто Вьетнамай дундахи бүхы коммуникацинуудые хинадаг—Бао-Фук гэжэ француузуудай бэхижүүлэгдэһэн позициин бута сохигдоһон тухай мэдээсэл соонь хэлэгдэнэ. Энэ тулалдаанда француузска сэрэгүүд ехэ гээлтэ хоролтодо ороһон ба тэдэнэй хатуу шанга сохилто хэгдэһэн тухай Вьетнамска арадай армиин коммюнике соо хэлэгдэнэ.

Вьетнамай хойто талада эдэ үдэрнүүдтэ туйлагдаһан илалтануудай хадаа Улаан мүрэнэй адагта үшөө ехэ илалтануудые туйлаха зам нээгээ гэжэ Вьетнамска арадай армиин штабай түлөөлэгшэ мэдүүлбэ. Вьетнамска арадай армиин главна командалагша генерал Во Нгуен Зиап хадаа Вьетнамска арадай армиин частьнуудта эльгээһэн амаршалгын телеграмма соогоо эдэ илалтануудай шухала удхашанарые тэмдэглээ.

Бао-Фук пункт 12 часай хатуу шэрүүн тулалдаанай ашаар эзэлэгдээ, тиихэ үедэ 200 француузууд алагдаһан ба шархатаһан байна. Гарнизоной бүхы офицернүүд плендэ абтаа. Бүхы буу зэбсэгүүдынь эзэлэгдээ.

Энэ үедэ вьетнамска сэрэгүүд Винь-Иенһээ баруун-хойшоо байдаг районда француузска сэрэгэй колонные бүрин усадхаа. Тэрэнь африканска 3 батальоноһоо ба сэргэйн һая абтагдагшадай нэгэ батальоноһоо бүридэһэн байгаа.

Арадай армиин частьнууд Винь-Иенһээ гараһан француузска нүгөө нэгэн колонные бута сохиһон ба Фук-Иенһэ гаража ябаһан 1000 хүнтэй француузска хоёр колоннодо ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулһан байна.

Грециин демократическа организацинууд греческэ үхибүүдые абарха гэжэ уряална

ПРАГА, январиин 18. (ТАСС). Телепресс агентствын дамжуулһанай ёһоор, Грециин демократическа организацинууд гражданска дайнай үедэ Югославида ошожо байрлаһан ба мүнөө титовскэ засагаархидаар греческэ монархо-фашистнуудта тушаагдан үгтэхэ аюулда ороод байһан греческэ 1200 үхибүүдэй ами наһые абарха уряал толилоо.

Дэлхэйн олонийтын протесттэй дашарамдуулан, титовецууд хадаа эдэ үхибүүдые монархо-фашистнуудта сэхэ тушаахые шиидэнэгүй, тэдэнэр улаан хэрээһэнэй швецкэ обществын туһаламжатайгаар энээнииие хэхэ һанаатай байна.

ООН-эй Генеральна Ассамбле[и] Политическэ комитедтэ

НЬЮ-ЙОРК, январиин 18. (ТАСС). «Корейдэ Хитадай арадай республикын арадай Центральна правительствын хэһэн интервенци» гэһэн нэрээр Хитадта эсэргүү хэгдэһэн американска хардалгые Политическэ комитедэй үсэглэлдэрэй заседани дээрэ зүбшэн хэлсэжэ үргэлжлээ.

Үнгэрһэн заседани дээрэ Политическэ комитет болбол «Корейдэ буу буудалгые зогсоохо тухай гурбанай комиссиин нэмэлтэ элидхэл» дотор заагдаһан 5 принцыпүүд гэдэгые һайшааһан ба ООН-эй Генеральна секретаряар дамжуулан, тэдэние Хитадай арадай республикын арадай Центральна правительствода хүргэһэн байна. Январиин 17-до Хитадай арадай республикын арадай Центральна правительство эдэ условинууд тушаа өөрынгөө харюуе телеграфаар мэдээсээ.

Энэ харюугай текстые комитедэй түрүүлэгшын уншаһанай һүүлээр, США-гэй түлөөлэгшэ Остин үгэ хэлэжэ, Корейдэхи дайнай ябуулгануудые зогсоохо дурагүй хэбэртэйгээр Хитадай арадай республикын правительствые гэмнэхэ гэжэ али болохоор оролдоһон байна. Остинай үгэнүүд Хитад арадые доромжолон занаһан аашанууд дүүрэнхэй байгаа, тэрэшэлэн Остин СССР-ые һэшэхэлгүйгөөр хардаһан байна. Холбоото Штадуудай правительство хадаа хэмжээнүүдые «дары түргөөр» абахыень ООН-ие уряална, Хитадта эсэргүү ба США-дэ туһатай резолюци абахые дурадхана гэжэ О[стин] дуулбэ.

Хитадай арадай респу[бликын] правительствын харюу [...] шалтагаануудаар» абтаж[а] гүй гэжэ австралийска [...] шэ мэдүүлбэ, гэбэшье эд[э] гаанудай» нэгшэнэ хэ[...]

Бельгиин ба Филиппины[...] Хитадай арадай ре[спублик]ын правительствые хард[аһан] бээрэ хардажа үгэ хэлэб[э].

СССР-эй делегаци хадаа [...] лай арадай республикын [...] тельствын дурадхалые бүр[...] жэнэ гэжэ Советскэ Союз[...] лөөлэгшэ Царапкин [...] Энэ дурадхал хадаа [...] асуудалые, тэрэшэлэн Хита[дай] лай республикатай ба [...] Востогтой холбоотой бүхы [...] далнуудые эбэй ёһоор [...] шиидхэхэ ябадалда эсэгл[...] һэн дурадхал мүн. США-[...] гацин, мүн заседани дээрэ [...] лэһэн бусад делегацинууд[...] шье нэдэлгэнүүд хадаа [...] арадай республикын прав[...] шые январиин 17-ной дура[...] дал амгалан шэнжэ шанар[...] хэйн олониитэнэ нюун д[...] шадахагүй гэжэ Советск[э] түлөөлэгшэ тэмдэглэбэ.

Зүблэхэ зүйлдэ байгаа [...] лые корейскэ ба хитад а[...] түлөөлэгшэдэй хабаадалг[а] зүбшэн хэлсэжэ болохог[...] лаһан мүнөөдэ Советскэ Союз[...] гаци шухалала тоолоно гэ[...] рапкин түгэсхэлдөө хэлэб[э].

Итальянска компартиин хүтэлбэриин мэдээ[сэл]

РИМ, январиин 19. (ТАСС). Италиин компартиин хүтэлбэриин нимэ мэдээсэлые «Унита» газетэ толилоо гэбэл:

«Январиин 17 ба 18-да Италиин компартиин хүтэлбэриин заседани болоо. Мүнөөнэй байдал ба партиин ажал-ябуулга тус заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Империалистическэ дай бэлэдхэхэ ябадалда итальянска армиие татан оруулха зорилгоор Итали руу генерал Эйзенхауэрэй ерэлгэнь бүхы арадай эзбүрхэл ба протестын ехэ хүдэлөө үүсхэбэ гэжэ хүтэлбэри тэмдэглэнэ. Энэ хадаа патриотизмын дэбжэлтэ тухай ба эб найрамдал тээшэ итальянска ажалша олонийтын эрмэлзэлгэ тухай гэршэлнэ.

Айлган занаха, хүсэ хэрэглэхэ, полицейскэ аашануудые гаргаха зэргээр правительство эдэ манифестацинуудые дараха һэдэлгэ гаргаа, энээнһээ боложо итальянска таряашадай дунда шархатаһан ба алагдаһан хүнүүд бии. Партиин хүтэлбэри хадаа эб найрамдалай ба национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө наһа бараһан ба хохидоһон эдэ хүнүүдэй дурасхаалые ёһолон тэмдэглэнэ. Дайн хэрэгтэй гэжэ Италиин бүхэ заха хизаарнуудта, городууд ба деревнинүүдтэ, һургуулинуудта шангаар мэдүүлжэ байгаа ажалшадай ба таряашадай байгуулнуудые партиин хүтэлбэри һайшаана. Болгоомжотой байһан ябадалаараа тэдэнэр хадаа бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалха [...] Италиин үмэнэһөө ех[э] оруулаа.

Манай Эхэ орон тушаа аюулай шангадалга, мүн [...] янска зэбсэгтэ хүсэнүүдые [...] дын империалистнуудай [...] үгэжэ байгаа правитель[...] литикын антинациональ[...] шэнжэ шанар—эдэ бүгэдэ [...] дайнай политикын бузар [...] лонгуудай хүшэр хүндые [...] арадта ашана. Атлантичес[...] да нэгэдэлгые һайшааһан [...] шье, тэрэнэй аюулта х[...] гуудһаа айжа байгаа хү[...] шэлэн сошордоно. Энэ ха[...] дэб янзын шажан шүтэлг[...] литическэ үзэлтэй эхэнэр[...] эршүүлэй—социальна бүх[...] нуудай зүгһөө дайнда ду[...] гүнзэгыгөөр эзбүрхэһэнэй [...] мүн.

Компартиин хүтэлбэр[и] пропагандистка, ойлгуула[...] улха хүдэлмэри шангадха[...] найрамдалай тала бар[...] агуухэ хүдэлөө бэхиж[...] бүхы организацинуудые б[...] нүхэдые уряална. Эб найр[...] ба Эхэ ороной хэрэгэй тул[...] туһатай ямаршье хэмжэ[...] да коммунистнууд бэл[...] хээзээ бүхэндэ бэлэн, мүн [...] аюулһаа оронине абарха [...] арга боломжые бүхы [...] итальянецуудай хамтадаа [...] хэлсэхээр коммунистнууд [...] гэжэ компартиин хүтэлбэри [...] мэдүүлнэ.

Эб найрамдалай тала баригшадай чехослова[кын] түрүүшын съезд

ПРАГА, январиин 19. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай чехословацка түрүүшын съезд январиин 20-до Прагада нээгдэхэнь. Ороной заха хизаар бүриһөө ерэхэ 1500 шахуу делегадууд тэрээндэ хабаадаха байна. Тэдэнэй тоодо—культурын элитэ ехэ ажал-ябуулагшад, стахановецууд, эхэнэрнүүдэй, залуушуулай ба ниитын бусад организацинуудай түлөөлэгшэд.

Прагын, Остравын, Братиславын, Устиин, Кладногой ба республикын бусад городуудай предприятинууд дээрэ социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Эб найрамдалай тала баригшадай съездын хүндэлэлдэ ударна халаан[...] хон заводууд ба фабрикан[...] рэ эмхидхэгдэбэ.

Прага һайндэрэйхээр ш[...] дэгдэнхэй. Эб найрамдалай [...] туг баригша И. В. Стали[н] хословацка республикын [...] Климент Готвальдын пор[...] хаа хаанагүй харагдана. О[...] то лозунгнууд ба плакаду[...] илагдашагүй Советскэ [...] толгойлогдоһон эб найрам[...] демократиин түгэс хүсэт[...] шангадахаа, республикы[...] шадал улам бэхижүүлхы[...] ловакиин ажалшадые уря[...]

Кореягай хүн зоной патриотическа дэб[жэлт]

ХОЙТО-КОРЕЯ, январиин 18. (ТАСС). Дайсанаар түр зуура эзэлэгдэһэн Урда Пхеньян провинциин городууд ба тосхонуудай хүн зониинь арадай комитедүүдые түлөрон нигтаар жагсажа, һэргээн бодхоолгын отрядуудые байгуулһан ба фронтдо туһалха, амгалан ажабайдал түбхинүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри дэлгэрүүлһэн байна. Американска булимтаргашадай эгээн зэрлиг муухайгаар аашалһан[...] Кэчхонь волостиин хүн зо[...] гаяа эдэбхитэйгээр хүдэлм[эри] Фронтдо туһалха бриг[...] байгуулагдана.

Дутын тосхонуудай тар[яашад] патриотическа хүдэлөө [...] Кунури ба бусад городу[...] зон хадаа дайсанаар хар[...] лаһан хүүргэнүүдые ба хар[...] заһабарилжа, эдэбхи гар[...]

Харюусалгата ре[дактор] Б. А. ОЧ[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта— 4-52. сельскохозяйственного и промышленности—6-34, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—03516. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10[...]